

MAGYAR HÍR

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelős szerkesztő: **dr Paál Árpád**

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T.**
Törv. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr Gyárfás Elemér**

Franciaország külpolitikai irányváltás előtt

A kormány koalíció legnagyobb csoportja, a radikális párt sorompóba lépett a német-francia őszinte kiegyezésért. Daladier miniszterelnök nagy beszédben kifejtette, hogy a müncheni egyezmény véget vetett a szenvedések hosszú korszakának és új korszak következik

Párizsból jelentik: A francia radikális párt Marseilleben okt. 25-ikétől 30-ikáig tartja évi országos nagygyűlését. A csütörtöki ülésen a külpolitikai helyzetről tárgyaltak s az erre vonatkozó határozati javaslatot *Berthod* szenátor terjesztette elő. A javaslat hangoztatja, hogy a francia külpolitika kötelezettségei felülvizsgálatra szorulnak. A müncheni egyezmény kezdetnek tekintendő. *Európában mindaddig nem lesz igazi béke, míg Németország és Franciaország között nyílt és becsületes megegyezés nem jön létre.* Vissza kell állítani a régi jóviszonyt Franciaország és Olaszország között is. Részletesen foglalkozik a határozati javas-

lat a legutóbbi válság eseményeivel is.

— Vannak — úgymond, — akik nem tudnak belenyugodni abba, hogy nem tört ki a háború. Ezek folyton kísérleteznek azszal, hogy a müncheni egyezmény igazi értelmét megahamisítsák. Ez a törekvésük azonban nem fog eredménnyel jární. A Franciaország és Németország közötti jobb viszony nem ellenkezik a radikális párt programjával, feltéve, hogy a francia-angol szövetség érintetlen marad. Az eddigi francia külpolitika, mely a szövetségi rendszer bonyolult hálózatán épült fel, teljesen összeomlott és túlhaladott politika.

Daladier a kommunisták ellen fordult

A határozati javaslat előterjesztése után Daladier beszélt.

— A müncheni tárgyaláson — mondotta. — nem kényszer előtt hajoltam meg. Ha Münchenben ultimátummal találtam volna magamat szemben, vagy nem tárgyalhattam volna egyenrangú félként, — visszatértem volna Párizsba és ellenállásra szólítottam volna fel a francia népet.

Daladier miniszterelnök ezután támadta a kommunistákat, akik a válság idején tanúsított magatartásukkal a helyzet aláaknázására törekedtek és a következőket mondotta:

— Ennek a pártnak erőszakossága és macakassága nehezítette meg tevékenységünket. A kommunisták lapjai és szónokai durván támadták Chamberlaint, aki csodálatos hittel dolgozott a béke megmentésén és ez a tény Franciaország helyzetét is érintette. A kommunisták valóságos átkokat szórtak a német és olasz kormány felé és ezzel a francia kormány álláspontját gyöngítették. Ugyanezt kell mondanom azokról is, akik jószándékkal bírálták ezekben a hetekben a kormány magatartását, mivel ezzel is kiesinyítették a nemzet erejét, kísérletük azonban összetört a nemzeti méltóság szikláján. Fenntartottuk a békét és Franciaország méltóságát és el vagyunk határozva, hogy tovább haladunk ezen az úton.

„Amikor Münchenben hallgathattam a német nép szívverését...”

— Akár Olaszországgal, akár Németországgal való kapcsolatáról van szó — folytatta Daladier, — meggyőződésem,

hogy ha mind a két oldalon csak a nemzeti érdekek védelmét tartjuk szem előtt, lehetségessé válik a megegyezés az említett államokkal. A francia diplomácia mindenekelőtt Franciaország és Anglia együttműködésére törekszik. Ez azonban

nem zárja ki a más államokkal való együttműködést

és készek vagyunk minden más együttműködést elfogadni. Amikor Münchenben hallgathattam a német nép szívverését, arra kellett gondolnom, mint a háború alatt Verdunnél, hogy a francia és német nép között az ellenséges érületen kívül a kölcsönös becsülés és tisztelet érzése is fennál és ennek végül is együttműködésre kell vezetnie. En ezt szívemből óhajtam. Bármilyen ellentétek legyenek a két nép belpolitikai berendezkedése között, mindkét népnek meg kell értenie, hogy a háború sohasem jelent megoldást és minden problémát megértéssel lehet és kell elrendezni. *A müncheni megegyezés husz éves válságnak véget vetett a szenvedések hosszú korszakának és új korszak következik.* Ez az elhatározás azonban csak akkor jelenthet életet, ha ezt az elhatározást az egész nép jóváhagyja.

Szakítás Moszkvával

Párizsból jelentik: A francia politikának csütörtöki *Daladier* marseillei beszéde volt a nagy eseménye. Általános feltűnést és a mérsékelt pártkörökben kedvező benyomást keltett az a szokatlanul éles hang, amelyet a miniszterelnök a kommunistákkal szemben használt. Szélső baloldali körökben viszont nagy meztelansággal fogadták a harmadik internacionálé francia híveinek kemény megleckéztetését. Sokan lehetségesnek tartják, hogy Daladier, aki a Berlinnel való közvetlen megegyezés híve, a kommunisták ellen mondott szavaival együtt a francia-német közeledés útját is egyengetőni akarta.

A *Havas* értesülése szerint *Herriot* attól tart, hogy a radikális pártnak Moszkvával való szakítása külpolitikai következményekkel járhat és módosíthatja Moszkvának Franciaországgal szemben követett politikáját is.

Az emberiség válsága

(— ad —). Későbbi történészek számára, akik majd a huszadik század furcsaságokkal teli történelmi eseményeit rakják kalangyába, érdekes, de egyben szomorú korjelenség marad az a felhívás, melyet a napokban tett közzé a Nemzetközi Vöröskereszt Genfben székülő vezetősége. A központi vezetőség megfontolkozott szavakkal ecseteli azt a súlyos válságot, melybe ez a nemes intézmény jutott. Ha szabad ezt a kifejezést használnunk, a Vöröskereszt, mely az emberiség megtestesüléseként hirdeti az emberi lélek mélyén rejtőző jóságot, a tönk szélére került. Ugyanaz a jelenség fenyegeti, amely a legtöbb altruista vállalkozás kimúlásának az oka szokott lenni: közöny és pénzihiány miatt nem tudja teljesíteni hivatását.

A szomorú bejelentés épen azokban a napokban került nyilvánosságra, amikor pedig helyette örömet vártunk volna. A Nemzetközi Vöröskereszt ugyanis ennek az évnek az október 23-án, alapításának hetvenötéves évfordulóját ünnepelhetné volna, ha a fordulóról el nem feledkezik az a társadalom, amely pedig lépten-nyomon alkalmat keres arra, hogy gyakran a leggyatrább intézmények vagy az emberi fejlődés szempontjából erősen vitatható események jubileumát nagy hűhóval megülhesse. A Vöröskereszt háromnegyed százados évfordulója a feledés homályába merült. Sőt talán az emberbaráti intézmény létezése se jutott volna eszébe senkinek sem, ha válságának S. O. S. jeleit most világgá nem röpti.

Ugy látszik, hogy Genf, amely hosszú időn át az emberi haladás egyik jelentős gyújtópontja volt, most lassanként az emberiség intézményeinek temetőjévé változik. A Népszövetség napjainkban adja tanujleit végső elmulási hajlandóságának, utána pedig, ha nem segítenek, a Nemzetközi Vöröskereszten van a sor, hogy végkép megszűntesse működését. Pedig a Vöröskereszt épen a mai időkben nem felesleges intézmény. Ha már fogcsikorgatva, gyűlölettől és rettegetől elhomályosuló szemmel vadul fegyverkezik az egész világ, jó lenne gondolni a háborús szörnyűségek jóvátételére vagy legalább enyhítésére is.

A Nemzetközi Vöröskeresztet épen az az elgondolás hívta életre, hogy — ha már a háborút, mint az államok és népek közötti viták elintézésének eszközt nem lehet kiküszöbölni, — legalább annak borzalmaikat enyhítsék a megszerzett emberszeretet nagylekű és önfeláldozó működésével. Így lett a fehér mezőben riasztó vörös színében égő kereszt, mely egykor az istenember legméltóságosabb és legnemesebb áldozatát hordozta magán, hetvenöt évvel ezelőtt az emberi műveltség hirdető jelvénye. Henry Dunant az eszme felvetője és a megvalósulás fáradhatatlan harcosa még életében szemtanuja lehetett annak a sok jótéteménynek, amivel az egymásrakövetkező háborúkban a szenvedő emberek ezreit és millióit a Vöröskereszt szolgálat alkalmazottai megajándékozták.

A XIX. század derekán merész dolognak látszott az, hogy az államok közt olyan szerződés létesüljön, amely hadviselés idején is kötelezze őket. A régi idők harcossai számára egyetlen jelszó volt csupán: „az ellenség részére nincs kegyelem!” Ezt a jelszót csak akkor

COP

ZGO (HEYMAN)

Kémi szerelem és hősiesség filmje a **BLOKAD 1938** (Spanvolország körülzárása). Igaz történet helyszíni felvételekkel a mai Spanyolországból. Főszerepben: **Madleine Carrol, Henry Fonda**. Kiegészítő műsor: **Vidám Társaság**.

törölték a háborús szótárból, amikor az egyszerű svájci orvosnak, Henry Dunant-nak szinte emberfeletti propagandával sikerült az emberiség jegyében összegyűíteni Európá akkori hatalmasait az első genfi konferenciára, amelyen legelőször állapították meg a háború kegyesebbé tételének szabályait. Ezt a konferenciát 1863. október 23-án, tehát kerekén hetvenöt évvel ezelőtt tartották meg. Azóta az egész világ súlyos válságok sorozatán vergődött keresztül és a világbéke számtalanszor került borzongató meredélyek szélére. A Vöröskereszt óriási hálózattá fejlődött, amely a világ minden sarkában elvitte a könyörületeség szellemét.

Hisz csak a világháború adatait kell elővenni, ha látni akarja az ember azt az óriási teljesítményt, amelyet a Vöröskereszt-szolgálat a hartereken, frontok mögött, bérházakban és fogolytáborokban kifejtett. Tizenötmillió sebesülten segített, tízmillió elesettet földelt el, ugyanannyi hadifogoly szenvedését igyekezett enyhíteni és kb. tizennégymillió özvegyet és árvát próbált gyámoltítani a Nemzetközi Vöröskereszt-szolgálat. Az ember őszkegyetlenségének rombolását, a tudatalatti ösztönök pusztítását, a nekiszabadított szenvedély őrzőjét korlátozza ilyenformán a nemzetközi szervezetben tetet öltött emberiség.

Most tehát a Vöröskereszt válsága által voltaképpen az emberiség került újabb válságba. Az ember, aki ostoba önfeledtséggel szinte önmaga ellen hívja ki a sorsot és az élet legértékesebb adományait öldöklő fegyverrel kovácsolja, a felfegyverkezés iszonyatos tempójában megfedkeznek arról, hogy eljönnek majd a döbbenet órái is, amikor az öldöklők áldozatokká válnak és a gyűlölködés helyébe az irgalmasságnak kell lépnie. A Vöröskeresztet most a spanyol testvérháború merítette ki. Amíg Spanyolország földjén az új hadieszközökkel vívandó világháború főpróbája folyt, a Vöröskereszt mindvégig híven teljesítette, sőt teljesíti még most is kötelességét. Azok a hatalmak azonban, melyek milliósámbra küldték

a töltényt, fegyvert, ágyúgolyót a szembenálló, két spanyol tábornok, a háború enyhítése tekintetében már nem voltak ilyen bőkezűek. Pénz nélkül pedig nemcsak háborút nem lehet vívni, hanem könyörületeséget sem lehet gyakorolni, már legalább is abban az arányban, amint azt a háború pusztításai megkövetelnék.

Ezért született meg a genfi Vöröskereszt bizottság segélykérő felhívása. Amely mértékben reagál majd a világ közvéleménye erre a segélykiáltásra, amilyen méretűek lesznek majd a Genfben irányított segítség, olyan mértékben beszélhetünk még az emberbaráti érzés létezéséről. Az emberiség válsága nem jelenti még feltétlenül az irgalom és könyörületes

jes halálát is. De különösen ebben az esetben, amikor a háborús őrzőngés miatti bűnösséget a Vöröskereszt jótékonyágai útján igyekeznek elensúlyozni az ember, nem is szabad feltételezni a válság kimenetelét az erkölcsi halált.

A segítség könnyű. A fegyverkezésre költött megszámlálhatatlan milliárdokból minden államnak le kell csipnie néhány milliót és oda kell raknia bűnbánó arccal az emberszeretet pirosító keresztje alá. A vöröskeresztes fehér lobogónak a genfi székház felett változatlan erővel kell hirdetnie, hogyha az emberek már nem tudnak összeférni egymással békességben és szeretetben legalább a háborús iszonyat mérséklésében mutassanak megértést és egyetértést. Ha már az ember nem tudja megállni, hogy egyik kezét szabadításra készen tartsa a mesebeli romboló szellemek titokpecsétetes szelencéje felett, másik kezével legalább nyissa meg az emberi érzés, felebaráti szeretet és jótékony áldozatkészség zsillipeit, hogy a háborúkkal járó véghetetlen, sok szenvedés és nyomorúság a lehetőségek szerint mérséklődjék.

Perieteanu, az ügyvédszövetség elnöke nyilatkozik az ügyvédtörvény módosításáról

A szerzett jogokat tiszteletben akarják tartani. — A módosítást az ügyvédek nagy száma indokolja

Bucuresti. Saját tud. Perieteanu volt miniszter az Ügyvédszövetség elnöke nyilatkozott a „Timpulnak” az ügyvédtörvény módosítását célzó új törvénytervezetről. Hangsúlyozta, hogy a terveket nem érinti a szerzett jogokat, vagyis nem azokat az ügyvédeket és ügyvédjelölteket, akik máris működnek, sem pedig az egyetemeken jelenlegi joghallgatóit.

— Az ügyvédek számát azonban korlátozni kell, — mondotta, — mert *sehol a világon nincs annyi ügyvéd, a lakosság számához viszonyítva, mint Romániában, ahol 1300 lakóra esik egy ügyvéd.*

Párizsnak mindössze 1772 ügyvédje és 511 ügyvédjelöltje van, míg Bucuresti-

ben 2800 ügyvéd és 2000 ügyvédjelölt működik.

Az ügyvédi hivatás elproletarizálódásának gátat kell vetni.

Ez alkalommal, — folytatta Perieteanu, — eleget teszünk egy régi nemzeti követelménynek: egy állandó bizottság, az igazságügy-miniszter jóváhagyásával meg fogja állapítani a román ügyvédek számárányát a többiekéhez képest, mert még sem a legmagasabb ügyvédi létszám, sem a számarány nincs megállapítva. Az ügyvédi kamarai dékánok kötelesek kimutatást küldeni az ügyvédek létszámáról, rámutatva arra, hogy melyek a tarthatatlan lét-, illetve arányszámok?

Giccs Irla: Papp Jenő

A norvég hegedűművészet Santiagoból szerződtette a sanremói Casinó színháza. Chileből I. osztályú hajójeggyel utaztatták, a Mediterráneum nyitották neki külön lakosztályt, külön titkárt adtak melléje egy hónapra, óriási plakátokon hirdették s a jegyek árát is felemelték. Esténként a legragyogóbb közönség hallgatta végig Sebastian Irljő hangversenyszámait. Mentomból, Nizzából és Montecarlóból autókavánok érkeztek a koncertekre. Nyár volt, a hőség este se nagyon engedett, a nézőtér a hölgyek apró, ötletes kis palmaággal legyeztek felhevült arcukat s ha Sebastian Irljő szeme letévedt a nézőtérre, a strandfürdők barnára sült vállait és karjait látta maga előtt, Lauvin és Paquin ruhacsodákba bujtatott virágokertét, amelynek felszínén úgy csillogtak az ékszerek, mint a harmat egy tábla kaszáló rét fűszálain. Rajongó szemek sugároztak feléje. Hálás és reménykedő szemek, odaadó pillantások, remegő lelkek, akik az ő hegedűjétől vártak választ olyan kérdésekre, hogy miért olyan szépek a pálmák, miért olyan kék itt az ég. Amit az emberek nem tudnak szavakba foglalni, azt a művészre bízzák, hogy mondja ki helyettük. Sebastian Irljő tökéletesen értett ahhoz, hogy megszólaltassa az ősi természetet ezekben az elkényesztett és gazdag emberekben. A lofotokon nőit fel, halászbárkán, hullámverésen, sós illatban és örökre megmaradt benne a tenzer egyhangú panasza. Szándékosan a legnehezebb műsorát játszotta, komor és fagyos zenét, amitől fáztak és meg is borzongtak a nézőtér. Ez tetszett. Ki tudja kiszámítani az inyenek és raffináltak ízlését. Kánikulában, illatban, napfényben fürödve, este ez tetszett nekik, ez a haragos és zord északi zene. Jól esett nekik, hogy akad valaki, aki ennyi könnyedség, trikó, homok, szeg-

fűszag és fűszeres étel után ital nélkül is leveri őket a lábukról. Valósággal lesújtotta őket a művész. Elverte őket a hangokkal s bekergette őket a fjordok közé, ahol szétporzóttak és megsemmisültek s ahol érezték, hogy milven semmi az ember, még ha ékszerek borítják is. A szorongó hangulatban minden este sokan sirtak a színházban. Ezt a ritka élvezetet szívesen megfizették. Annál is inkább, mert méregdrága volt a jegy. Sebastian Irljő tisztában volt sikere titkával és nem is kímélte áldozatait. Tudta, hogy sírni jönnek hozzá, mert ez divat lett s mert csak egy hónapig nyílt rá alkalom. Szégyen lett volna elszalasztani ezt az alkalmat, mikor végre a legszébb szemből és a leghüszköbb lélekből is felelőtlenül és minden baj nélkül kihullhatott egy két megkönnyítő könnyesepp. Sebastian Irljő meg is kinozta őket, ebből élt, ezért volt világhíres s ezért fizették meg.

Hanem aztán mikor letette a hegedűjét, akkor a zenekari csapóajtón át szökött meg az ünneplés és a fényes hódolat elől. Gyalog, frakkosan, kísérel nélkül csavargott San Remóban, felment a tekervényes sikátorokon a régi városba, felgyalogolt San Romolóba, beült kis bárókba és egy túlmeleg éjszaka meg is fürdött a tengerben. A magányos frakkos férfit hamar felismerték a kis kávéházakban. Sebastian Irljő hát átöltözött, hangverseny után a szállodába rohant, fehér nadrágot húzott fel, szandált vett elő, rövidujjú inget s hajadonfővel kószált, mint a többi férfi. A Piazza Colombo-n hamarosan kipróbálhatta, hogy a kutya se törődik vele. Így „civilbe” öltözve a Café Lamarmora teraszára ült le, egylírás expressót rendelt s itt meggyőződhetett arról, hogy a jelenlévő hölgyek egyáltalán nem igyekeznek őt felfalni a tekintetükkel.

Az a Carmen fülbevalós helyi szépség se, aki kislíával minden este a Café Lamarmora-ba ment le vacsora után s ott hallgatta az utcai mu-

szikusok nápolyi dalait. Négy szegény zenész játszott itt, egy órát, két órát, aztán tovább mentek a többi kávéházba és a vanília fagyalt mellé Sant Luciát, a rákok és homárok vendéglőjében édes tangót adtak. Körültányéroztak és mindig volt közönségük, mert ahol pengeni kezdett a gitár és felszáryalt a hegedűn az O sole mió... oda gyűlt a nép s főleg a nők szálltak a puha zenére. Az előkelőbb közönség asztalhoz ült és fogyasztott is. Köröskörül azonban oda húzódtak az esti munka után a mezitlábás cselédnők, ragyogó szemű babinókkal a karjukon a munkásasszonyok, autópuszosfőrök a végállomásra, trikós tengerészek, spórolós idegenek és környékbeli fűszerek, ragados gyümölcsös kofák, akik kis sámedlilt is hoztak és a járdára ültek. Ha szólt a zene, dúdolták a szöveget. Ha szünet volt, bámulták az asztaloknál söröző szőke németeket.

— Tedesco! — magyarázták a gyerekeknek. Az utcai muzikusok szívvel-lélekkel feküdtek bele a kék Dunába s előadták a Varászke-ringót, tekintettel a „tedescók”-ra. Sebastian Irljő asztala fölé habérfa hajolt s alóla elszoruló szívvel látta, hogy a fekete szépség elbűvölve élvezi a kék Dunát. Már azt is tudta, hogy a kislíát Lorenzónak hívják, rajta keresztül próbált érvényesülni, csokoládéval kínálta Lorenzót, a gyerek el is fogadta, meg is ette, de az anyja még csak a szemét se vette le ezalatt az utcai zenészekről, akik a szicíliai holdfényről regéltek és csodás éjszakáról, mikor a csillagok szállnak a kertekbe, a primavera ünnepén.

Estéről-estére neki tapsolna a Riviere legszébb hölgyei s ez a Carmen fülbevalós asszony rá se néz. Másnap jobb ruhában ment el a Café Lamarmoreba. Ugyanolyan színű szegfűt tűzött a gomblyukába, mint amelyet az asszony hordott a hajában. Semmi eredmény. Lorenzónak egy kiló csokoládét vett, a gyerek meg se köszönte,



Időjárás

A bucuresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Élénk szél, több helyen eső, sok helyen köd, a hőmérséklet lényegesen egyelőre nem változik, később nyugat felől csökken.

A Razem-tavi repülőkatasztrófa két áldozatát még mindig nem találták meg

Bucuresti. Saját tud. A Razem-tavi repülőkatasztrófa áldozatainak holttestét még nem találták meg mind. Csütörtökön akadtak reá a halászok Visan Victor holttestére. Megállapították, hogy a szerencsétlen pilóta úszva akart partra vergődni, de a hidegnek és a fáradtságnak nem tudott ellenállani s a vízbe fúlt. Még két áldozat holttestét keresik a tóban.

Fogtechnikusi alosztályokat állítanak fel az Orvos-Szövetségek keretében

Bucurestiből jelentik: A „Romania” című lap értesülése szerint az új egészségügyi törvények szellemében minden megyei orvos szövetség kebelében egy fogtechnikusi alosztályt állítanak fel, amelynek keretébe tartoznak mindazok, akiknek meg van a joguk mesterségük gyakorlására.

A törvény megalkotójának elképzelése szerint a fogtechnikusi mesterség gyakorlásához valóban különleges képzettség kell és nem képzelhető el másképpen az, hogy állandó ellenőrzést gyakorolhassanak felettük, csak úgy, ha az orvos-szövetség gyakorolja ezt a jogot. Eppen ezért november 15-ig az összes orvos szövetségek meg kell alakítsák a „fogtechnikusi alosztályt”, amelynek tagja kell legyen minden fogtechnikus, aki továbbra is gyakorolni akarja a mesterségét. A felvételt az egészségügyi törvény intézkedései alapján végzik és december 15-ig be kell fejezödjének a fogtechnikusi felvételek az orvos szövetség alosztályába. December 15-ike után csak azok a fogtechnikusok dolgozhatnak, akik az orvos szövetség által kiállított igazolvánnyal rendelkeznek.

Az ilfovi orvos szövetség, mint a „Romania” című lap közli, már közzé is tette a jelentkezések sorrendjét és azt is, hogy milyen irások szükségesek a felvételhez.

Az irások a következők: Születési bizonyítvány, állampolgársági bizonyítvány, katonai igazolvány, a tanulmányokat és a gyakorlatot igazoló irás, valamint két fénykép.

sőt másnap szemtelenül keveselte, mikor valamivel kevesebbet talált adni neki. Sebastian Irrjó a hangversenyszínpadról először tartott szemlét a színházban a hölgyek fölött, kereste a kávéházi Carment a nézőtérben, de azt a két feketedió nagy szemet sehoh se látta. Már majdnem frakkban ment el egyszer a Café Lamarmorá-ba. Így talán ráismer a nő a plakátokról... De aztán más ötlete támadt. Beszélt az utcai zenészek hegedűsével.

— Vegyetek be a bandába. Nem jártok velem rosszul. Persze összetanulunk egy kicsit más darabokat s azokat én adom elő, míg te pihensz, meg tányérozol. A kerestről lemondok a javadra. Nem kell részesedés.

Nem valami nagy örömmel vették be a bandába.

— Micsoda „más darabokat” akar játszani?

— Ti azzal ne törődjétek!

Csütörtök este fehér trópusi szmokingban ült be a Lamarmorá-ba. Még a fülében zengett a tapsvihár, amelyet a Casino színházban rendeztek neki. Még azt is látta, mikor a nézőtérben megindult a színpad felé a közönség fényes áradata. S most a babérfás kis maszatos asztal mellől sóvárogva lesi, hogy ránézzen a Carmen. Egy pillanatra szégyelte magát.

— Ide sülyedtem!

Az utcai zenészek már nyakig voltak a kék Duna hullámaiban, az O sole mió...-ból ömlött az édes narancslé, a szerelmesek szorongatták egymás kezét, a Carmen-nő lehúnyta csodás nagy szeméit s talán könnyet is csaltak szemébe a felviharzó emlékek. Sebastian Irrjó úgy érezte: itt a pillanat, mikor megragadhatja a nő lelkét és felemelheti oda, ahol az ő tiszta művészete fürdeti meg a szíveket egy magasabb régióban. Az O, sole mió... után feállt, a primáshoz lépett, kivette kezéből a hegedűt és belekezdett egyik olyan műsorszámába, amellyel estéről-

estére diadalt aratott a Casino színpadáról.

A szeme sarkából látta, hogy Carmen fölfigyel. Odafigyelt az egész Lamarmorá kávéház. Az autóbussz sofőrök és csikosingű tengerészek is előbbre nyomakodtak. A szmokingos urat nézték. Pikáns jelenség volt, a kóbor utcai muzsikások ijedten botladoztak az égi zene után, száz kilométereket maradoztak le s már a közepén abbahagyták a reménytelen kíséretet. A művész magára maradt a szárnyalásban, ő maga is fent járt már a hangok azurjában s ebből a magasságból nem igen vehette észre, hogy a kávéházban többen bosszúsán fizetni kezdenek. A Carmen-nő lehajolt s kisfia cipője madzagát kötözte. A páratlan produkcióra felhangzott ugyan az udvarias taps, de ugyanakkor öt-hat asztaltól eltávoztak a vendégek. A ritkuló sorok megnöttek, mikor Sebastian Irrjó a Könyvek dalát kezdte játszani, azt a zord zenét, amelyre az a másik közönség mindig borzongó gyönyörrel várt. Legszébb részleténél tartott, mikor a Carmen-nő megindult kifelé a gyerekekkel. Csodálkozásában levette a vonót a húrokról és utána nézett. Teljesen megzavarodva és szégyenkezve. A kávé idegesen topogott előtte s a pincér a fülébe súgta, hogy „elűződ uram a vendégeket”.

— Játszd nekik az O, sole mió-t!...

Sebastian Irrjó még nem volt bölcs, a zavart pincérnek erre a bősztító tanácsára a babérfa derekához vágta a hegedűt és egy ötezer lírást adott a primásnak.

Ámulat és csend fogadta a fejedelmi gesztust, a hegedű ropogására a Carmen-nő is hátrahémozott, látta a nagy összeget, s a szemük akkor találkozott először. Sebastian Irrjó előtt úgy tűnt fel, hogy a nő ebben a pillanatban megértett valamit, mert olyan mozdulatot tett, mintha viszsza akarna térni.

Vagy csak intett neki?...



Fogápolás Kalodonttal-Egészségápolás

Beteg fogak az egész szervezetre nézve veszélyesek lehetnek. Ezért helyes fogápolás, egyben egészségápolás! Használjon ezért állandóan Kalodont fogkrémet! Alaposan tisztítja fogait és megóvjja a veszélyes fogkötőt. Kalodont az egyetlen fogkrém, mely a tudományosan elismert, fogkö ellen hatásos dr. Bräunlich-féle Sulfarizin-Oleatot tartalmazza.

Most nagy tubusban is kapható

KALODONT fogkö ellen

Hoover volt amerikai elnök Roosewelt elnök külpolitikája ellen fordult

Kívánja, hogy Amerika barátságot kezdjen az európai tekintélyállamokkal

Washingtonból jelentik: Hoover, az Egyesült Államok volt elnöke beszédet mondott. Beszédében élesen szembehelyezkedett Roosewelt elnöknek a rádióban elhangzott kijelentéseivel.

— A müncheni egyezmény — úgymond — előmozdította a béke fenntartását és a háborús veszély a müncheni megegyezés óta lényegesen csökkent. Az Egyesült Államoknak távol kell tartania magát minden európai viszálytól, még akkor is, ha a háború a tekintélyuralmi és a demokrata államok között törne ki. A tapasztalat bizonyítja, hogy minden amerikai közbelépés Európában eredménytelen marad. Fennállhat az az eshetőség, hogy

egy világnézeti háborúban az Egyesült Államok a szövjet oldalára sodródnék, ami azt jelentené, hogy eltávolodna a szabadság és az igazi demokrácia eszméjétől.

— Senki sem követelheti tőlünk, hogy sikra szálljunk az angol világbirodalom érdekeiért. A tekintélyállamok nem jelentenek veszélyt Amerikára nézve. Teljesen valószínűtlen, hogy ezek valaha is fenyegetnék az Egyesült Államok függetlenségét. Rendkívül hasznos lenne, ha az Egyesült Államok jó viszonyt teremtenének a tekintélyállamokkal és a kereskedelmi kapcsolatot is kiszélesítenék, azokkal. A békét nem lehet erőszakkal a világra rákényszeríteni.

Lezuhant az a repülőgép, amellyel az angol miniszterelnök kétszer Németországba utazott

London. A British Airways repülőgépe, amelyen Chamberlain angol miniszterelnök tette meg emlékezetes németországi útját, a hestoni repülőtér közelében lezuhant. A pilótának nem történt baja, a gép két utasa azonban könnyebben megsebesült.

A cseh-magyar diplomáciai iratváltások legújabb fordulata

A szerda esti cseh jegyzékre már csütörtök délután Prágába érkezett a magyar válasz. — Fenntartja a népszavazás szükségére vonatkozó álláspontot. — A vitatlan területek azonnali átadását sürgeti. — A prágai magyar katonai attasé utasítást kapott az átadási előkészületeknek a cseh katonai hatóságokkal való megbeszélésére

Budapestről jelenti a Magyar Távirati Iroda: A magyar kormány válaszigyzékét Wetstein János prágai magyar követ csütörtök délután 6 órakor átnyújtotta Chwalkowszky cseh külügyminiszternek. A jegyzék a következőképpen szól:

— A magyar királyi kormány sajnálja, hogy a cseh köztársaság kormánya teljes hallgatással mellőzi a magyar kormány által javaslatba hozott népszavazás kérdését. A cseh köztársaság kormánya ez a magatartása annál is inkább meglepte a magyar kormányt, mert javaslata teljesen megfelelt a müncheni megállapodás szellemének, amelytől a cseh köztársaság kormánya eddigi tárgyalásai során vezette magát. A köztársaság kormánya jegyzékében azt állítja, hogy a jelenlegi tárgyalások csakis a magyar kisebbségek kérdésére vonatkozhatnak, minthogy az 1938. évi szeptember 29-iki müncheni megállapodáshoz tartozó jegyzőkönyv első és második szakasza csak a lengyel és magyar kisebbségről tesz említést. Ha igaz is, hogy ennek a megállapodásnak szövege csak a német, magyar és lengyel kisebbségekről tesz említést, mindamellett nem tagadható, hogy az említett megállapodás a cseh köztársaság újjászervezésének alapjaként a népek önrendelkezési jogát fekteti le. Ebből következik, hogy azt a jogot, hogy önmaguk sorsáról népszavazás útján döntsenek, nem lehet megtagadni azoktól a nemzetektől, amelyek ezzel a joggal élni kívánnak. Sajnálatosnak tartva a köztársaság kormánya ezt a magatartását, a magyar kormány kénytelen álláspontját fenntartani.

— A cseh kormány hivatkozott jegyzékében kijelentette, hogy kész elfogadni Németország és Olaszország döntőbíráskodását, ami a magyar kormány nézete szerint magában foglalja a kötelezettséget, hogy magát az említett kormányok határozatának eleve aláveti. Természetes, hogy a döntőbírák hatásköre csupán a vitás területekre terjed ki és nem azokra a területekre, amelyről a két kormány között már az október 24-iki jegyzékben javaslatot tett. A döntőbírák összeállítását és működésének módozatait a magyar kormány nézete szerint az érdekelt nagyhatalmakra kellene bízni.

— Ami azt a javaslatot illeti, hogy a döntőbírák határozatának kellene megállapítani az átadandó területeknek a cseh csapatok és hatóságok által való kiürítésére és a magyar csapatok és hatóságok által való elfoglalására vonatkozó módozatokat és határidőket, a magyar kormány nézete szerint ez a javaslat csak a vitás területekre vonatkozhat. Ebben az ügyben a magyar kormány kész elfogadni a magyar és cseh szakértők között történő és azonnali megbeszélésekre irányuló javaslatot abból a célból, hogy a szükséges intézkedések végrehajtása előkészítessék és meggyorsítsák. Evégből a prágai magyar katonai attasé közvetlen érintkezésbe lép a kérdéses cseh katonai hatóságokkal.

— A magyar királyi kormány meglepéssel vesz tudomást arról, hogy a cseh kormány át van hatva attól a benső óhajtól, hogy őszinte, gyors és teljes megoldás érressék el. A magyar kormány emlékeztet arra, hogy a cseh köztársasági kormánynak a két ország közötti területi kérdés gyors megoldásának mindig a legnagyobb pontosságot tulajdonított

és minden felelősséget elhárít magától azokért a következményekért, amelyek a tárgyalások elnyújtásából származhatnak.

Hivatalos közlés Bródy volt miniszterelnök letartóztatásáról

Az új minisztertanács elhatározta, hogy a ruszinszkói összes pártokat feloszlatja. — A ruszinszkói menekültek üzenetét intézték az olasz néphez

Prágából jelenti: Bródy volt ruszin miniszterelnök letartóztatásáról a kormány hivatalos közlést adott ki. E szerint a letartóztatás a prágai minisztertanács határozata alapján történt, még pedig abból az okból, mert Bródy, mint ruszin miniszterelnök a prágai minisztertanácsban azt javasolta, hogy Ruszinszkóban népszavazást tartsanak.

Ungvárról jelenti: A ruszin minisztertanács csütörtökön elhatározta a pártok feloszlatását. A 14 párttal együtt kiakarják küszöbölteni a demoralizáló demokrata módszereket is.

Rómából jelenti: A Tribuna közli azt az üzenetet, amelyet a Lengyelországba menekült magyarok, szlovákok és ruszinok intéztek az olasz nemzethez. Az üzenet hangoztatja, hogy

A Hlinka-párt lapjában Sidor szlovák képviselő szót emel a barátságos határigazításért

Pozsonyból jelenti: A Hlinka-párt lapja, Szlovák, Sidor képviselő álláspontját közli a határmegvonás kérdésében. Sidor kijelentette többek között, hogy ez a kérdés a diplomáciai tárgyalások szakába jutott. Felesleges minden izgalom. Különösen óv a lengyelelles hangulatkeltéstől.

— Még, ha el is fogadjuk a határkiigazítást, — írja Sidor, — szükséges lesz, hogy a jövőben összekötötést tartsunk fenn a szomszédállamokkal, így: a lengyelekkel, ruszinokkal, magyarokkal és németekkel egyaránt. Az agitáció nem segít, hanem egyedül a józan megfontolás, mely átsegíti a nemzetet a jobb jövőbe. E jobb jövő előkészítésének feltétele a valamennyi szomszédal való jó viszony.

a menekültek, akik Rákóczi és Kossuth katonáinak tartják magukat, kénytelenek voltak a cseh terror előtt Lengyelországba menekülni. Kéri az olasz néptől, szabaddítsa meg őket a cseh börtönöktől.

Komáromból jelenti: A felvidéki magyar tanítók a múlt héten felhívást kaptak, melyben egy „akcióbizottság” arra szólította fel őket, hogy szervezkedjenek a demokrácia védelmére és tiltakozzanak a felvidéki területeknek Magyarországhoz való csatolása ellen. Ezt a felhívást a nagyrőcei állami tanfelügyelőség küldötte szét a magyar tanítóknak. A felvidéki magyar tanítók a felhívásra együttes választ adtak, melyben a kívánalmat visszautasították azzal a kijelentéssel, hogy nekik a saját népük iránti hűségben kell élniük.

A prágai minisztertanács pénteken délután tárgyalás alá vette a legújabb magyar jegyzéket

Az angol kormány sürgeti a nemvítés területek azonnali átadását

Prágából jelenti: A Stefani-iroda prágai értesítése szerint a minisztertanács péntek délután összeült, hogy a szlovák és ruszin autonóm kormányok tagjaival együtt megvitassa a magyar jegyzékre adandó választ.

Londonból jelenti: Megbízható helyről

nyert értesülés szerint az angol kormány újabb jegyzéket intézett Prágához és azt tanácsolta, hogy most már haladéktalanul tegyenek eleget a magyar követeléseknek a nem vitás területek ügyében és azokat azonnal adja át.

Prágából jelenti: Masaryk, londoni cseh követ lemondott.

Prágában elég kedvezően fogadták a legújabb magyar jegyzéket

Lehetségesnek tartják a közeli békés megoldást. Pozsony város közigazgatása a választott tanács feloszlatása után

Prágából jelenti: A Messaggero című olasz lap prágai tudósítójának jelentése szerint Prágában a magyar jegyzék nem részeseült kedvezőlen fogadtatásban és ott lehetségesnek tartják a közel, békés megoldást.

Pozsonyból jelenti: Az ujonnan kinevezett pozsonyi kormánybiztos mellé hattagu bizottságot rendelték ki, melynek három szlovák, két német és egy magyar tagja van. A kormánybiztos a feloszlatott városi tanács helyébe állították. A városi tanács feloszlatása azért következett be, mert a német tanácsstagok a

Magyarországhoz való csatlakozást kívánták.

A szlovák kormány valamennyi szovjet-film előadását és több külföldi, főleg amerikai, francia és prágai zsidó uszító film bemutatását betiltotta.

Sidor szlovák képviselő ellen bünvádi eljárást indítottak

Londonból jelenti: A Daily Telegraph prágai jelentése szerint bünvádi eljárás indult Sidor Károly szlovák képviselő ellen, akit azal gyanúsítanak, hogy segítséget fogadott el Lengyelországtól. Az igaz vád azonban az, hogy a szlovák néppárt nemzeti őrségének felgyezését rendelte el és intézkedett, hogy a csehszlovák rendes hadseregben szolgáló szlovák katonák megkülönböztető karszalagot viseljenek.

Sirovy cseh miniszterelnök mindkét rendeletet hatálytalanította. A Tiso-kormány azonban vizsgálatot indított a rendeletek mögött rejtőző indokok megállapítására.

A legújabb szentírás kiadás

OSZOVETSEG. I—III. kötet Vásonkötésben 1080 lei.

UJSZOVETSEG I—II. kötet Vásonkötésben 360 lei.



Gyomor- és bél- betegségek ellen GASTRO D. kapható minden gyógyszerárban és drogériában
vagy postán megrendelhető: Császár gyógyszerárban, București, Calea Victoriei 124.

Az adózó polgárok november havi határidős naplója

Összeállította: **Dr Lengyel Zsigmond,**
Háztulajdonosok Szövetsége ügyvezető elnöke

1. Az október 1-én esedékessé vált negyedévi kincstári adókat és pótdadókat november 15-ig kell befizetni. Eddig az időpontig eszközölt befizetés esetében az adózó a befizetett összeg 5 százaléka számára megfelelő mérséklést igényelhet.

A fizetés elmulasztása esetében a kincstár végrehajtási lépéseket fogantathat és egyben az adót az előírt mértékben növelheti.

2. A konverzió kedvezményét élvező háztulajdonos és földbirtokos adósok, ha a tartozásnak 20, illetve 34 félév alatti visszafizetésére kötelezték, november 15-ig tartoznak a 9-ik félévi törlesztési részletet befizetni.

3. Azok a konverziós adósok, akiket tartozásaiknak 5 év alatti visszafizetésére kötelezték, ezáltal az 5-ik évi törlesztési részletet tartoznak befizetni. Ezt azután 1939 április 27-ig a teljes törlesztési részletre kötelesek majd kiegészíteni.

4. A november hó folyamán megkötendő bér-

Korompai József:

Az örök élet érettségijén

Ara fűzve 75 Lei

Az Istenben harmonikusan megnyugvó szenvedés értelmének valóságos zsoltára és himnusza ez a könyv.

leti szerződéseket november 30-ig illetve a szerződés megkötése napjától számított 30 nap a'att kell illetékezés végett bemutatni.

Mindenki pontosan teljesítse ezt a kötelességet, mert ennek elmulasztása esetében magát súlyos bírságoknak teszi ki.

Ha a háztulajdonosnak a bérleti gyakran változnak, úgy a bérleti szerződést nem teljes évről, hanem félévről, negyedévről vagy esetleg csak havonta illetékeztetése, mert bérleti változása esetében új bérleti szerződést kell bemutatni.

Ajánlatos, hogy a háztulajdonosok illetékeztetés céljainak a Háztulajdonosok Szövetsége által rendelkezésükre tartott szerződési blankettákat használják fel, mert így elkerülők az illetékezésnél támasztható vitákat és nem kell fizetniük illetéket a házak mellékdíjai címén.

5. A taxa fellebbezési tárgyalások jelenleg folyamatosan vannak. A tárgyaláson minden fellebbező jelenjék meg és mutassa fel bizonyítékait.

A bizottság határozata ellen a határozat kihirdetésétől vagy ha az adózó a tárgyaláson nem vett részt, a határozat kézbesítésétől számított 20 nap alatt, a törvény által meghatározott esetekben, felülvizsgálati kérelmet adhat be a törvényesékhöz vagy az ítélő táblához.

6. A magánalkalmazottak fizetése utáni adókat és ezek járulékait minden hó 10. és 30-ika között a pénzügyigazgatóság I. emeleti 36. számú szobájában kell számfejtetni és a földszinten levő pénztárba befizetni.

A házi cselédek és a kézimunkások fizetése, ha ezek a fizetések a havi 3000 leit meg nem haladják, mentesek a fizetési adó alól, de a Munkakamarának járó fél százalékos illetéket ezek után is le kell róni.

A befizetések eszközölésére 4 példányban kiállított és kellően felbélyegzett ugynevezett Statlapokat kell benyújtani.

7. Minden háztulajdonos tartsa rendben a bérleti szerkesztett és őrizete alatt álló bérleti kimutatásokat, vagyis az ugynevezett „conspektet”.

Ugyanez a kötelezettség terheli a kereskedőket és iparosokat alkalmazottaik nyilvántartása ügyében.

8. A háztulajdonosok a november negyedében megüresedő lakásaikat hárbeadás végett jelentsek be szövetségünk központi irodájában (Rimanóczy-utca 8.).

Ugyanott minden a háztulajdonosokat érdeklő kérdésekben — díjtalan tanácsokat és felvilágosításokat nyújt a szövetség vezetősége

Nagy ünnepélyességgel fogadták Rómában a német külügyminisztert

A fogadáson a japán nagykövet is megjelent. Tárgyalásra kerülnek a nemzetközi politika összes kérdései

Rómából jelentik: Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter csütörtök este 10 óra 50 perckor megérkezett Rómába. Ribbentropot a Termini pályaudvaron nagy ünnepélyességgel fogadták. Megjelent üdvözlésére Ciano külügyminiszter, Starace és Alfieri miniszter, Colonna herceg, Róma kormányzója, Rastiani külügyi államtitkár, Villányi Frigyi kvirináli magyar követ és Mackensen német nagykövet, továbbá a japán nagykövet, s a mandzsukói és a spanyol követek. Ciano Ribbentropot megérkezősekor igen szívélyesen üdvözölte.

A Stefani hírszolgálati iroda ezzel kapcsolatban a következőket írja:

— Ezidőszerint igen fontos kérdések vannak a nemzetközi politika színyegén, így: a Csehországgal szemben támasztott magyar nemzeti követelések, de ezenkívül a fegyverkezés és a gyarmatok kérdése is, előtérben van. Ezért Európa és az egész világ figyelme most ismét Róma felé irányul.

A CSEH-MAGYAR HATÁRVITA, S A DUNAI ÉS BALKÁNI EURÓPA ÜGYEI A MEG-BESZÉLÉSEK ANYAGÁBAN.

Rómából jelentik: Az olasz közvélemény érdeklődésének középpontjában Ribbentrop német külügyminiszter római látogatása áll. A *Giornale d'Italia* Ribbentrop utjával kapcsolatban a következőket írja:

— A német külügyminiszter hosszú és beható megbeszélést folytat a Duceval és Ciano gróf külügyminiszterrel. A megbeszélések a nemzetközi politika mai zavaros pillanatában igen hasznosak lesznek a Németországot és Olaszországot érintő kérdések szempontjából. Ismét súlyosan tévednek tehát azok, akik még mindig a tengelyhatalmak közötti nézeteltérés-

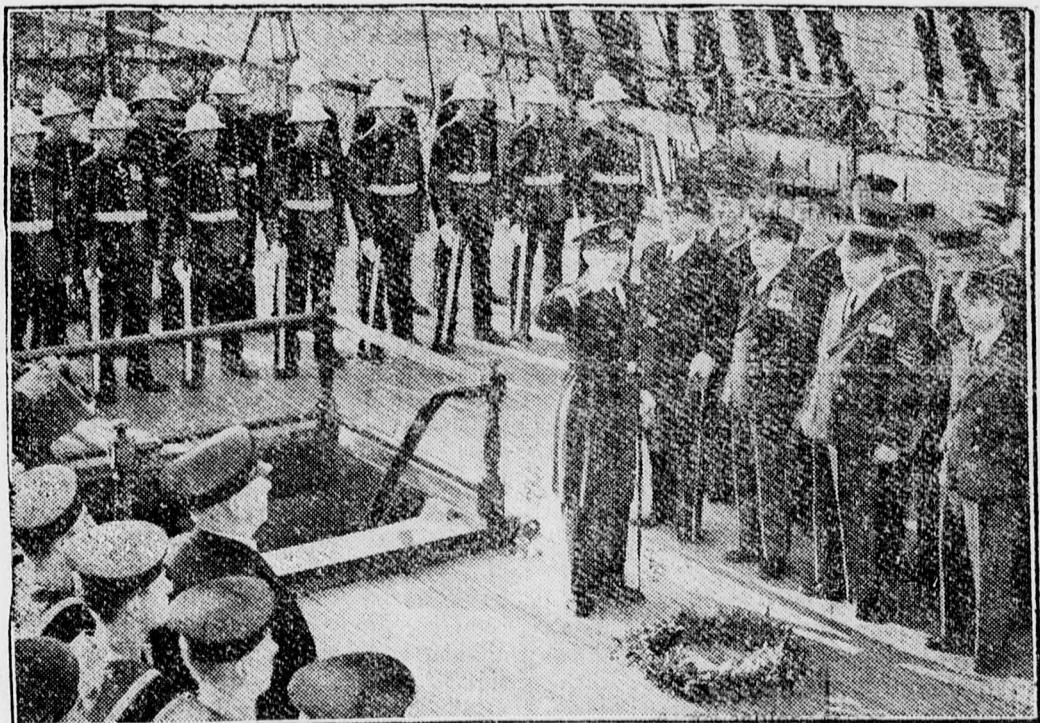
sekről, nehézségekről beszélnek. A német birodalmi külügyminiszter római utazása nemcsak a tengely gyengülését mutatja, hanem éppen a berlin-római tengely szilárdságának újabb bizonyítéka. Azt is kitalálták, hogy Róma és Berlin között a magyar-cseh kérdés tekintetében nézeteltérés volna. A valóság az, hogy Róma és Berlin között a legteljesebb összhang van ebben a kérdésben, mely feltétlenül megtalálja a maga jogos és igazságos megoldását. De bármilyen fontos területi rendezés is a magyar-cseh kérdés és hármennyire érdekelt Németország és Olaszország is ennek a kérdésnek az igazság és az európai béke szempontjából való rendezése, ez a kérdés nem szorítja háttérbe Olaszország és a Birodalom külügyének egyéb célkitűzéseit, amelyek természetesen Európa és a világ összes tisztázatlan kérdéseire kiterjednek. Szó lesz a dunai és balkáni Európa általános rendezéséről is, melynek tekintetében Olaszország és Németország érdekei nem ellentétesek, hanem összhangban állnak egymással.

A „MARGIA SU ROMA” TIZENHATODIK ÉVFORDULÓJA.

Rómából jelentik: Olaszország nagy ünnepélyességgel üli meg pénteken a *Marcia su Roma* 16-ik évfordulóját. Az ünnepség kimagasló eseménye 20 ezer olasz telepés elindulása Libiába. A telepések zöme Genovából indul hét hajón Libia felé, míg ötszáz délolaszországi család Nápolyban száll hajóra.

A MAGYAR KÖVET CIANO KÜLÜGY-MINISZTERNÉL.

Rómából jelentik: Villányi Frigyes magyar követ csütörtök délután felkereste Ciano olasz külügyminisztert és megbeszélést folytatott vele.



A trafalgári tengeri csata napjának évfordulóját minden évben megülik Angliában. Ezen a napon aratott Lord Nelson admirális döntő ütközeteit Napoleon felett. Az emlékünnap ez idén is Nelson egykori vezérhajóján, a *Victory*-n folyt le s azt a helyet, ahol Nelson az ütközet alatt halálos sebet kapott, koszoru jelölte

Modern Törökország — modern Ázsia

Ankara, október hó.

Az eredményes villamosítás egyik legszebb példaképe a mai Törökország. A zonguldaki erőműtelep megnyitásával a török gazdasági élet éppen most jubilálta a századik török villamos telep fizembeállítását. Óriási fejlődés ez, ha elgondoljuk, hogy húsz évvel ezelőtt egész Törökországban csak két villamoserőműtelep működött és a sz. z. számától 1923-tól mostanáig, nem egészen másfél évtized alatt érték el. Mindenki előtt ismeretes, hogy Törökország kétszer öt éves mezőgazdasági és iparosítási újjáépítési tervét a rendkívül kiterjedt villamosítással akarják megoldani. Anatólia kiterjedt vidékein hatalmas gyártelepeket létesítettek, amelyeket a szénmedencéktől való rendkívüli távolságok miatt nem is bírtak üzembehelyezni mindaddig, amíg villamoserőműtelepeket nem építettek a löerök olcsó szállítására. Törökországban a mezőgazdaság is eddig nem álmodott fellendülésnek örvend, ami részben a szövetkezeti eszme nagyfokú térhódításának, részben pedig a villamosításnak köszönhető. A köztársasági néppárt egyik képviselője a legutóbbi parlamenti ülészek alatt kijelentette, hogy Törökország megmérhetetlen szén- és vízerőforrásokat tartalmaz, amelyek egy évtized alatt Ázsia legnagyobb iparállama lehet. A köztársasági néppárt, amely különben az egyetlen enge-

délyezett párt Törökországban, erősen nemzeti alapon dolgozik és a pártprogram 32. pontja szerint az elektrifikálás az országépítés egyik legfontosabb alapfeltétele.

A villamosítás különben nemcsak Törökországban, hanem a távoli Kelet-Ázsiában is nagymértékben halad előre és még a mohamedán vallásnak életét is átalakítja. A maláj szigeteken például eddig esténként a műezzinek kiáltózták szét az imádságok kezdősorait, a modern étellel együttjáró nagyfokú autóforgalom óta azonban a műezzinek szava egyre kevésbé volt érthető. A mohamedán egyházi vezetőség erre elhatározta, hogy a maláj szigetek négy főmészábjából ezentúl hangszórókkal fogják a műezzinek dalát továbbítani. Amíg eddig csupán 100—200 méteres körzetben volt hallható a műezzinek dala, most a hangszórók a legnagyobb autótűlkölések közepette is több kilométer távolságban továbbítják a műezzinek szavát. Kétségtelen, hogy a romantikus Kelet jellegzetes vonásai a technika előhaladásával együtt tűnedeznek el. A műezzinek ezentúl nem állanak már kitárt karokkal a minaretek erkélyein, nem kell a szűk csigalépcsőkön naponta ötször le- és felmászni, hanem egyszerűen a szobájukban kiáltják bele a mikrofonba Allah és Mohamed dicsőítését, amelyet azután városszerte hallani lehet.

Megkezdte közvetítéseit az első távolbalató színház Berlinben

Egyelőre a stúdió csak kísérleti közvetítéseket ad. — Tavasszal szabadtérről megkezdik a Wagner-ciklus közvetítését

Berlin, október hó.

Jelentettük annakidején, hogy a német birodalmi posta üzembehelyezte az első képtávbeszélő berendezést München és Berlin között. Az elmúlt hetekben pedig, ugyancsak a német birodalmi posta rádió igazgatóságának kezelésében megnyílt az első távolbalató színház is. Az első pillanathban kissé bizarrnak tetsző híradás a valóságnak megfelel. Leginkább látványos, revü darabokat közvetített az előzetes próbák alatt a stúdió s az eredmények bámulatosan kielégítőek voltak. A közvetítő — vagy ahogyan a németek nevezik — kisugárzó színpadot Berlinben az Adolf Hitler-téren építették fel.

A közvetítő állomás 5 kilowatt energiával dolgozik. Az eddigi 180 képcellás berendezés helyett az új adó már 441 képcellával dolgozik, ami lényegesen egyenletesebb tette a közvetített képeket. Különösen nagy haladást mutat az új állomás abban, hogy többé nem sötétkamarában játszanak a szereplők, hanem teljesen világos, de azért még mindig zárt teremben, ahol bizony nagy hőségben „izzadnak”, a színészek. Itt tulajdonképpen „világosságban” játszanak „világossággal.” Az új berendezés lehetővé teszi, hogy anélkül, hogy az előadást meg kellene szakítani, 8 percnél hosszabb időt elvonjanak a forgószínpadon egyszerre 5 színpadi kép dekorációját lehet felállítani. Ez a forgórendszer azonban olyan, hogy a képek egymásután, folytatódólagosan építhetők fel és a felvevő kamera „megy” a kép után. Az ilyen színpadi képek félkör alakban helyezkednek el a négyenes felvevő kamera előtt úgy, hogy a képváltozások nem okoznak idő, vagy éppen beállítási veszteséget s mozszerűleg kapja a vevő a képeket, éppen úgy, mint a hangot. A színpad mintegy két méterrel magasabban fekszik a földszinttől s a felvevő szint körülöveszik a felvételhez szükséges Jupiter-lámpák, amelyek távolról, felülről és alulról vetítik fényüket a rendező utasítása szerint. A rendező üvegfalú szobából dirigálja a játékot, illetve felvételt.

Égészen külön tanulmányt kellett folytatni a szereplők sminkelése és a díszletek festéktónusának eltalálására. Az első közvetített darab címe: *Berlin végállomás* volt. Ugyancsak a lefolytatott kísérletek alatt, első ízben próbálkoztak színes közvetítéssel is, ami azonban nem egészen vált be, mert a színek összefolytak. A legnagyobb újítás azonban talán mégis az, hogy a birodalmi postának sikerült olyan mozgó közvetítő berendezést készítenie, amivel külső felvételket, illetve közvetítéseket is lehet egyszerűen közvetíteni. A különleges felvevő- és visszaadó-gépeket már tömegesen gyártja a német Telefunken-gyár, azonban azok beszerzési ára olyan horribilis, hogy csakis nagyvagyonú egyének engedhetik meg maguknak annak beszerzését. Érdekes, hogy egyelőre egy színházteremben is vetítik a távolbalató színpad előadását, sőt a propagandaminisztérium népművelés céljaira — leginkább kisvárosok és községek részére, ahova sem mozi, sem színház nem jutott el — beszerzett vevőkészülékeket s azokat rendszerint a kultúrházak nagytermében állítják fel, ahol díjtalanul élvezhetik a berlini távolbalató színház előadásainak közvetítéseit. Egyszerre nemcsak hallják, de látják is a cselekményt, illetve a darabot, amely tökéletes mozielőadás benyomását kelti. *Egyelőre a stúdió csak kísérleti közvetítéseket ad, mert a szereplőknek éppen úgy be kell tanulniuk a darabot, mint a színházakban, ahol megállás nélkül, egyszerre négy darabot tanulnak, úgy, hogy az idők folyamán rendszer színházi reper-toárjuk lesz, természetesen mindig más és más színészgarnitúrával. A kiadott hivatalos kommuniké bejelenti, hogy még a tavasz folyamán a Wagner-ciklust közvetítik szabadtérről, mert remélik, hogy addigra megfelelő, távolbalató előadásra alkalmas színházakat és épületeket sikerül találni. A rendszeres közvetítések novemberben vagy decemberben veszik kezdetüket. A távolbalató közvetítés vevőinek nem kell külön díjat fizetniük, hanem a rendszeres rádióelőfizetési díj lerovása már jogosítja a közvetítés vételére az előfizetőket.*

Az indián — újból erős fajta!

*

A fehér hódítás első évtizedei bizony alapos munkát végeztek Amerika őslakosai között. A világ egyik legszebb fajtáját: az indiánt irtották és üzték, ahol érték az európai gyarmatosítók. Most, amikor többé a fehér embernek nem lehet vetélytársa az őslakó, a modern Amerika nekilátott az indiánok megmentésének. Külön védett övezetekbe, „nemzeti parkokba” telepítették őket, ápolták és őrizték ugyanolyan gondossággal, ahogy valaha üldözték. A tudósok ugyanis az 1920-as évek fordulóján kijelentették, hogy az indián „kihaló nép” és ezzel minden rézbőrű külön ritkasági értékre tett szert. 1930-ban a statisztika valóban igazat látott adni a tudósoknak. Egész Amerikában csak 45.000 öt évesnél fiatalabb indiánbaba-t lehetett összeszámolni, ugyanakkor, amikor Amerika másfajta fiatalabb lakossága tízmillió volt, vagyis minden ezer gyerekre nem jutott öt kis rézbőrűnél több. Itt volt tehát az alkalom, hogy egyesek megint „elhasznált fajták”-ról beszélhessenek.

Csak hogy a dolog nem olyan egyszerű. A fajtatudomány azért annyira kezdetleges még, mert hiányzik ismereteinek rendszeressége és a határozott szempontok szerint véghezvitt kísérletek példája. Amerikában azonban, éppen az indián kérdés körül, önként adódott egy ilyen kísérlet. Mert mi történt? Amint az indiánokat saját életformájuknak megfelelően berendezett, „védett birtokokra” helyezték, a születési arányszámuk meglepően felszökött. Hat év alatt a leggyengébből a legerősebb fajtává lettek megint az Egyesült Államokban —, ha egy nép erejét a születések számával lehet mérni. Az indiánok, amint az egzisztenciális bizonytalanság megszűnt körükben, jobban szaporodtak, mint akár a néger és a sárgák, a fehérekről nem is szólva. Az új statisztikai feldolgozások időtartamában 1000 indián anya 906 gyermeket hozott a világra, míg 1000 fehér anya csak 481 fehér emberkét.

Mind ez roppantul érdekes és elgondolkoztató. Egyrészt rávilágít a fehér kultúrának a jövőben igen döntő kérdésére: arra, hogy a fehér ember éppen a saját fajtájának fenntartásánál egyre inkább „minőségi termelésre” rendezkedik be és életszínvonalát sokkal magasabb igények szerint szabja meg, mint a többi fajta emberei. Ha népeket valóban csak a születések számának alapján akarunk erejükre nézve megítélni és nem teljesítményeik és civilizációs eredményeik alapján, akkor nem lehet kétséges, hogy a világnak csak egy „elhasznált fajtája” van és az: a fehér ember. Nincs sok valószínűsége annak, hogy a fehér fajnál a születések csökkenésének ez a tendenciája hirtelen megforduljon. Az elhajlás annyira erős fehér és színes népek között ebben a tekintetben, hogy a fehérek helyzete a jövőben csak akkor maradhat meg kedvezőnek, ha a színes népek is idomulnak az európai és angol-szász népeknek ehhez a sajtáságához.

Másrészt viszont éppen az indián példa mutatja, hogy a születések száma már néhány éven belül emelkedik, amint egy közösség a gyermekek nyugodt felnevelésének lehetőségét biztosítottak neki. Ebből a példából úgy tetszik, hogy valóban a fehér fajta növekvő gazdasági és politikai létbizonytalanságának következménye az újszülöttek számának állandó csökkenése. Nemcsak az indiánokra, hanem a fehér emberiségre is érvényes a tétel, hogy az egyének szerethetik a veszélyt és a veszedelmes életet, de a családok a védeltséget szeretik és ennek lehetősége szerint növekednek vagy sorvadnak.

Népek fejlődésében a változások különben lassúak. De hogy mit tehetnek a külső körülmények, azt elég élesen bizonyítja az indiánok sorsának fordulása. Száz évig kihaló fajta voltak. Hat év alatt megint erős fajta lettek. Lehetséges tehát, hogyha a védeltség nem csap át megint üldözésbe, úgy az indián fajra új, ragyogóbb évszázad virradt ezekben az években. De azt már a 2030. esztendő krónikásai fogják valóban megmondhatni.

Mozgósínházak műsora:

APOLLÓ: A 14-ES FUTAR. Luise Rainer és William Powell-lel.
CORSO: BLOKAD 1938. Madlein Carrol, Henry Fonda-val.
DORIAN: FLANDRIAI GÁRDA. Marcell Chantal-lal.



HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, II. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldön: Egész évre 900, félévre 450
negyedévre 225, egy hóra 75 lei.
Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P
Egyszeres szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepen 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kolozsvári szerkesztő: dr Sulyok István.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

A KIRÁLY ÉS A TRÓNÖRÖKÖS LÁTÓGATÁSA EGY FŐVÁROSI GYÁRBAN. Bucuresti. Saját tud. A király és Mihály nagyvajda csüförtökön meglátogatták a bucaresti Malaxa-műveket, a legnagyobb bucaresti nehézipartelepet. Az uralkodónak és a trónörökösnek Malaxa mérnök szolgált magyarázatokkal.

A szatmári katolikus legényegylet fennállásának félszázados jubileuma. Szatmárról jelentik: November 6-án ünnepli meg fennállásának félszázados jubileumát a szatmári római Katolikus Legényegylet. A félszázados évforduló alkalmával a katolikus ifjuság hálával gondol otthonának a megteremtőjére. Ebből az alkalomból november 6-án délelőtti diszközgyűlést rendeznek, este pedig kulturálnapszám lesz, amelynek keretében P. Anthelme színművét: az „Abbé” mutatják be. A színvonalas ünnepség iránt a város társadalmának minden rétegében élénk érdeklődés nyilvánul meg.

OLCSÓBB LESZ A NEMZETKÖZI TÁVIRATOK DIJA. Az 1938 február havában tartott nemzetközi postai értekezleten igen fontos határozatokat hoztak, amelyek valamennyi európai államban 1939 január elsején lépnek életbe. A határozatok szerint 1939 január 1-től kezdve egész Európában egységes távirati díj-szabás lép életbe, amely szerint úgy a közönséges, mint a szikratáviratokat 8 százalékkal olcsóbban szállítják. Az európai forgalomban már ötszavas, legkisebb díjat is megállapították. A távirat-levelek és üdvözlő táviratok díja továbbra is a rendes díjak fele lesz.

LESZDÜLT A ROBOGÓ VONAT LÉPCSŐJÉRŐL ÉS SÉRÜLÉSEIBE BELEHALT EGY MUNKÁS. Nagyvárad. Saját tud. Négy héten belül hat szerencsétlenség történt a nagyvárad vasúti állomás közelében. Az első áldozat egy aradi származású mozdonyvezető volt, akinek testét a tolató mozdony tépte darabokra. A második vasúti szerencsétlenség áldozata R. B. R. ismert nagyvárad győgyterész 27 éves fia volt, akit az ugynevezett halálkanyarnál gázolt halálra a vonat. A harmadik halálos vasúti szerencsétlenség áldozata Szabó István 40 éves nagyvárad asztalos, aki a mozdony kerekai alá került. A negyedik szerencsétlenség alkalmával — mint ismeretes — Brede Erzsébet 19 éves munkálány lette halálát a mozdony kerekai alatt s ugyanekkor ütötte el a mozdony Kuncz Jakab postást is, aki szintén súlyos sérüléseket szenvedett. Most ismét halálos baleset történt az állomás közvetlen közelében. A szerencsétlenség áldozata Barcos Vasile 40 éves rostori községbeli földműves, aki a vonat lépcsőjéről leszédült és fején, esés közben olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy rövid percek alatt meghalt. A hatósági vizsgálat a legutóbbi szerencsétlenség ügyében már be is fejeződött, miután nyilvánvaló, hogy a szerencsétlenséget egyedül a vigyázatlanságának áldozatul eső földműves gondatlansága okozta.

TOVÁBB FOLYIK A VIZSGÁLAT A KIJÁRÁSOKAT ESZKÖZLŐ BANDA ÜGYÉBEN. Bucurestiből jelentik: Odagescu vizsgálóbíró tovább folytatja a vizsgálatot a pénzügyminisztériumi kijárási banda ügyében, amelynek eddig három letartóztatottja van, Giulianelli, a Palace-szálloda igazgatója, Cruceanu ügyvéd és Tanasescu Zaharia, a pénzügyminisztérium kinevezési és előléptetési bizottságának volt titkára. Az ügyben még újabb letartóztatásokat várnak.

Felkelt a megvadult bika egy biharmegyei asszonyt. Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei Szóvárhegy községben tegnap, délután Tincu Flórián az istállóba akarta bekötöni a legelőről hazatért bikáját. A bika elszakította a láncot és mekitámadt gazdájának. Tincu 57 éves felesége az ura segítségére akart sietni, mire a megvadult bika nekirepült és szarvával felhasította a szerencsétlen asszony hasát. Az életveszélyesen megsebesült asszonyt a körkörös autójával szállították be a biharmegyei kórházba, ahol élet és halál között vívódik.

A VARSÓI ROMÁN NAGYKÖVET BUCURESTIBEN. Bucuresti. Saját tud. *Frana-sovici* varsói nagykövet szombaton Bucures-tibe érkezik, ahol mindössze két napig fog tartózkodni, hogy aztán visszatérjen állomáshelyére.

Az ágy alá bujt tolvajt megölte a szive. Focsaniból jelentik: Nem mindennapi ügy foglalkoztatja az itteni büntügyi hatóságokat. Tegnap délelőtti halottápadt fiatal nő jelent meg a rendőrség büntügyi osztályán. Elmondotta, hogy Tina Iliescu a neve és a Regina Elisabeta utcán lakik. Az elmúlt este hazament hivatalából és befeküdt. A késő éjjeli órákban arra riadt fel, hogy az ágy alól szokatlan zaj hallatszik. Azonnal felgyújtotta a villanyt és megdöbbenéssel látta, hogy az ágy előtt egy görcsökben vonagló férfi fekszik. Az ismeretlen ajka habzott és elhaló hangon vizért könyörgött. A fiatal nő félelmében majd elájult, de mire vizet hozhatott volna, az ismeretlen meghalt. A bevezetett rendőri nyomozás során kiderült, hogy az ismeretlen férfi Petre Ludovic cernauti büntetett előéletű egyénnel azonos. Petre valószínűleg még az esti órákban behatolt a lakásba, amelyet ki akart fosztani. Munkáját még nem fejezte be, amikor a lakás tulajdonosnője hazaérkezett. A felfedezés elől az ágy alá menekült. Ejszaka, amikor ki akart bujni az ágy alól, szívrohamot kapott, amely végzett vele.

RABLÓGYILKOSOK MEGÖLTEK EGY VASUTAST ÉS EGY KERESKEDŐT SULLYOSAN MEGSEBESÍTETTEK. Constantából jelentik: A Călărăsi—Bucuresti közötti országúton. Granosi község közelében rablók támadták meg Radu Dorobantiu kereskedőt, aki szerencsére, Marin Trandafir nevű vasutas utitársával áruval megrakodva hazafelé igyekezett. A rablók dorongokkal ütötték le a szerencsétlen embereket, majd megkéselték őket és a szekeren lévő árut elrabolták. A két verberagott emberre az országúti járőrök találtak rá. A rablótámadás áldozatait a szomszéd község kórházába szállították. de útközben a vasutas meghalt. A kereskedő állapota is életveszélyes.

Határátlépőt vett őrizetbe a rendőrség. Nagyvárad. Saját tud. Az itteni rendőrség tegnap őrizetbe vett egy 35—40 év körüli férfit, akinél Beke András orvostanhallgató névre kiállított — a rendőrség jelentése szerint — hamis utlevelet és valószínűleg adatokat tartalmazó személyazonossági igazolványt találtak. Az állítólagos Beke András a rendőrség őrizetbe vette s megkezdte kihallgatását, kilétét azonban, a rendőrség véleménye szerint, ezideig még nem sikerült minden kétséget kizáróan, megállapítani.

Felhívjuk a keresztény hivesek figyelmét, hogy

mindenszenti gyertya

szükségletét

MEZEI JANOS cégnél

Nagyvárad, Piața Uniri 2

a legolcsóbb árban beszerezheti.

Temetés. Ringhoffer Bernátné sz. Deák Etelka 69 éves korában Nagyváradon elhunyt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz a Balcescu utca 9. számú gyászházban. (Erdélyi „Concordia”.)

HÁROMSZÉKI HIREK. Kézdivásárhely. Saját tud. Veszedelemes répaszedés. László József zabolai gazdálkodó répaszedés közben az egyik szomszédjával összeszólközött s a veszekedésnek az lett a vége, hogy a szomszéd asót ragadott és Lászlót úgy fejbe sújtotta, hogy súlyos koponyatöréssel a kézdivásárhelyi kórházba kellett szállítani. — A gyermek magára huzta a forró tejet. Antal Agnes kovásznai egyéves kislány egy óvatlan pillanatban magára huzta a forró tejjel telt edényt. Súlyos égési sebekkel szállították a kézdivásárhelyi kórházba. — Hét szurást kapott, mert nem engedte verekedni a legényeket. Kovács József kövári vendéglőjében néhány falusi legény összeszólközött s a virtus hevületében hamarosan előkerült a bicska is. A kereskedő látva a veszedelmet, az utolsó pillanatban a verekedni készülő legények közé állt s a legharagosabbat lefogta. A társaiiban kárt már nem okozható legény erre Kovács ellen fordult s elvakult dühében hét helyen sebesítette meg jóakarója kezét. — Két napig allandóan havazott. Háromszék megye területén két napon át olyan sűrű havazás volt, hogy az erdőben és gyümölcsösökben a fák koronái lehadtak a hó súlyától. A hegyekben félméteres hórétegek vannak.

Feljegyzések

Ma a különböző nemzeti adódlomások mindenféle nyelven beszélnek, csak éppen annak az országnak a nyelvén nem, ahová tartoznak — mondotta a minap valaki. Az idegen nyelvű híradás valóban nagy dívat lett hirtelen. Még a konzervatív angolok sem tudták kivonni magukat s néhány nap óta franciául, olaszul, még németül is közölnek este 8-kor híreket.

Ezeket az idegennyelvű éteri hangokat két sajátosság szokta jellemezni. Az egyik, hogy tartózkodó s illedelmes hangon állónak, főleg, amikor annak az országnak ügyeivel foglalkoznak, amelynek nyelvén megszólalnak. Ez nyilván a jó ízlés parancsa. A másik, hogy a beszéd szinte mindig idegen kiejtésű. Érzik, hogy a beszélő nem az anyanyelvén szól. Nem olyan ember tehát, aki pénzért azok ellen adja bérbe hangját, akikkel kulturájánál, anyanyelvénél, vagy éppen nemzetiségénél fogva tartozik. Nyilván ez is a jó ízlésen fordul meg: az ilyesmi nemcsak annak nem válik dicsőségére, aki beszél, de azéra sem, aki beszélget s vele ilyen természetellenes helyzeteket teremt.

Az egyetlen kivétel ezen a téren az egész éterben a pozsonyi rádió magyar leadása. Amilyen természetes az, hogy ezek az állomások elmondják véleményeiket a maguk nyelvén, akármilyen éles legyen is ez a vélemény, éppen olyan bántó, ha ezek a támadások magyarul hangzanak el, még pedig olyan kifogástalan kiejtéssel, ahogyan csak az anyanyelvét beszél az ember.

Most aztán végére jártak a furcsa helyzetnek. A pozsonyi rádió „magyar osztályának” vezetője Tilkovszki Béla, a cseh szocialdemokrata párt tagja, 35 éves kikeresztkedett zsidó, a pozsonyi emigráns körök egyik szóvivője. A „magyar osztály” rendezője pedig Unger Ferenc, a nyitrai rabbi fia, aki színész volt azelőtt. Ezek a férfiak adják bérbe a hangjukat, hogy az egész világ magyarsága minél érthetőbb magyar nyelven értesüljön arról a lesújtó véleményről, amit a csehek a magyarokról táplálnak.

Nem hisszük, hogy ez szerencsés összehatalkozás volna. Annyi kevésbé, mert hiszen hasonló esetek elég sűrűn előfordulnak. Újságcikkekben, könyvekben, még inkább azonban a mindennapi beszédben, hol édes anyanyelvünkön allandóan sértő és támadó véleményeket kell hallanunk olyanok szájából, akik egyébként szeretik magyarnak mondani magukat, gazdasági téren pedig magyar címenek szédnek jövedelmeket a magyar közönségtől.

Egészségtelen, természetellenes helyzet ez, aminek véget kell vetni. Menjen mindenki a maga útján s hagyja békében a másik népet. Ez a furcsa „szóvivés” nem vezet jóra. (Skin.)

A JAPÁN APROPÉNZBŐL ÁGYUKAT ÖNTENEK. Tokióból jelentik: A japán pénzügyminiszter elrendelte az összes 1 se-re szóló pénzérmék bevonását. A váltópénz ugyanis eddig rézből volt, de most szüksége van rá a hadseregnek. Az érme beszolgáltatásával a hadvezetőség 10 ezer tonna rézhez jut.

Megjelent a „Fajnyulgazdaság” legújabb száma. Értékes, gazdag tartalommal jelent meg Major Ákos szerkesztésében, a Fajnyulgazdaság című folyóirat, amely fontos és szakszerű utasításokat tartalmaz a nyultenyésztők számára. A 24 oldalas gazdasági lap legújabb száma foglalkozik a „belgaorás” nyulak színskálájával, ismerteti az angora nyul hasznosságát, az angoragyapju kezelését, a prémnyulak szerepét a gazdaságban, a gyapjuértékesítés lehetőségét, a husnyulenyésztéssel kapcsolatos tudnivalókat, a tenyésztés, takarmányozás és gyógykezelés feltételeit és még számos, a nyulgazdaság körébe tartozó más problémát. A változatos képeket, valamint szakzerű táblázatokat közlő gazdasági lap felvilágosítást nyújt olvasóinak arról is, hogyan kell kezelni az értékes nyulprémet, ezenkívül feltárja azokat a lehetőségeket, amelyek az „Astrachan-rex” néven legújabb kitenyészített prémnyulak tenyésztése nyújt a gazdtársadalomnak. A „Fajnyulgazdaság” című folyóirat címe Szeged, Felsőtisza-part 5.

KÖZGAZDASÁG

Uj ipartörvény készül

Bucurestiből jelentik: Mitita Constantinescu nemzetgazdasági miniszter bizottságot nevezett ki az új ipartörvény elkészítésére. Bár ennek a bizottságnak munkálatai még kezdeti stádiumban vannak, már is megállapíthatók az új törvény alapelvei. A tervezetet három fejezetre osztották. Ezek közül a legfontosabb az, amely az iparpártolási kedvezményekre vonatkozik. A jövőben különbséget tesznek a gyárak között aszerint, hogy milyen

nyersanyagot használnak fel és figyelembe veszik ezeknek az anyagoknak iparosítási fokát. Jelentősebb kedvezményben részesülnek majd azok a vállalatok, amelyeknél a nyersanyag feldolgozása minden fázison keresztül megy, mint azok, amelyek közbeeső termékeket dolgoznak fel. A tervezetet egyébként rövidesen a nemzetgazdasági miniszter elé terjesztik és a törvényt, a tervek szerint, január elsején lépetik életbe.

Inasszerződtekések csak az állami munkaközvetítő hivatal igénybevételével történhetnek

Az „Argus” című fővárosi lap érdekes cikke a törvényjavaslatról

Bucurestiből jelentik: A közelmúlt napokban emlékeztünk meg arról, hogy a munkaügyi minisztérium törvénytervezetét készítette a munkások, tisztviselők és más alkalmazottak elhelyezéséről, valamint az inasok szerződtekéséről. A tervezet szerint a jövőben, úgy az alkalmazottak, mint az inasszerződtekések csak az állami munkaközvetítő igénybevételével történhetnek meg. Az Argus legutóbbi számában foglalkozik a kérdéssel és arra a megállapításra jut, hogy ez az elgondolás a minisztérium bizonyos alárendelt köreiből ered. Ezzel kapcsolatban a lap többek között a következőket írja:

Igy tehát a törvénytervezet kezdeményezői egyetlen tollvonással az ipari és kereskedelmi képesített alkalmazottakat a munkaügyi minisztérium közvetítő irodáinak hatáskörébe utalják, mintha egy jó technikus, vagy tisztviselő alkalmazása valamely vállalatnál ugyanolyan jelentőséggel bírna, mint egy szakácsnő, vagy szobaleány alkalmazása. Sokszor egy szakácsnő találása is komoly problémát jelent, elképzelhető tehát, hogy mi történne akkor, ha a fémipari, a petróleum, a textil, stb. vállalatok bizalmi embereiket és szakembereiket az állami munkaközvetítő útján alkalmaznák. Az UGIR, amely idejében értesült a tervezett különleges intézkedésekről, Victor Slavescu elnök, volt pénzügyminiszter útján közbenjárt annak megállapítása végett, hogy vajjon a törvényterve-

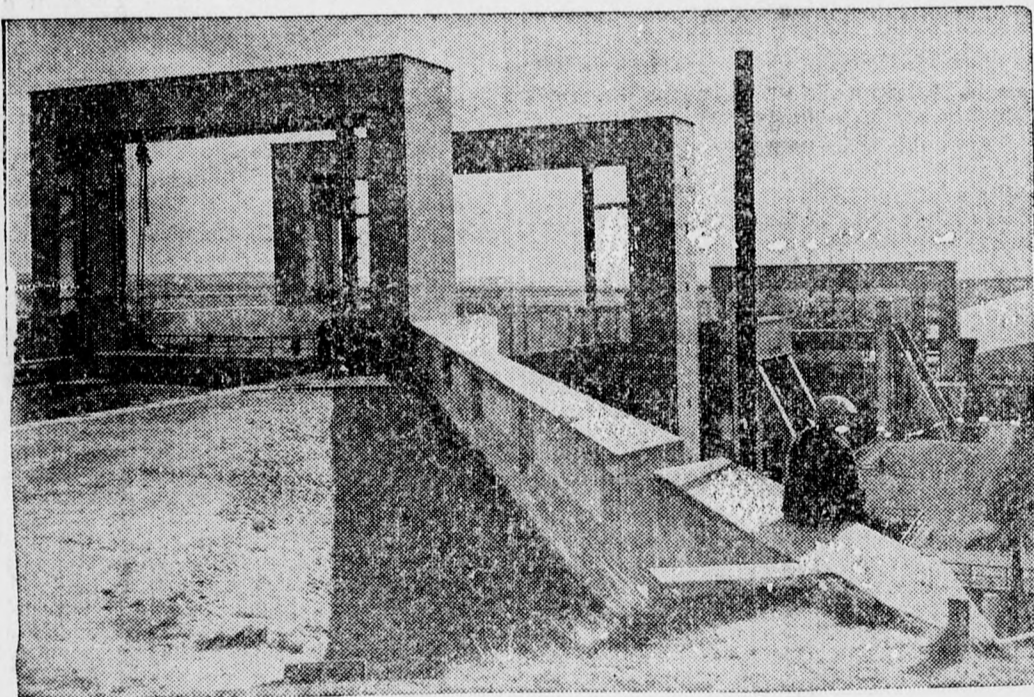
zet, úgy ahogy elkészült, Ralea munkaügyi miniszter elképzeléseit fedi-e, majd pedig azt kérte, hogy a törvénytervezet szövegét helyez-

Nagy ipari vállalat gyártmányai részére Erdély minden nagyobb városában képviselőket keresünk.

Kereskedelmi ügyletekben jártas, garanciaképes egyének pályázataikat „Garanciaképes” jelígre e lap kiadóhivatalába juttassák el.

zék összhangba a gazdasági szükségletekkel és valóságokkal.

Ez alkalommal megállapították, hogy a gondolat néhány alárendelt szerv agyából pattant ki és hogy nincs szó arról, hogy minden alkalmazottat a jövőben csak az állami munkaközvetítő révén lehessen elhelyezni. Ez a kötelezettség csak az inasszerződtekésekre vonatkozik majd. A lap végül megemlíti, hogy szükségesnek tartotta ezt a felvilágosítást közölni az érdekeltek megnyugtatása végett.



A napokban lesz a németországi Középcsatorna ünnepélyes felavatása. Ez az új hatalmas vízmű megnyitja Németország víziútait Nyugatról Keletre. A legjelentékenyebb építéshez tartozik a Magdeburg mellett létesült hajóemelő mű, a Rothenseenél. Ezzel a 87 méter hosszú és 12 m. széles szerkezettel 18 és fél méternyi szintkülönbséget győznek le. Ez a kép az erőmű egy részét mutatja, a háttérben csatorna látható

November 15: konverziós törlesztés!

Az 1934 április 7-iki konverziós törvény szerint november 15-én esedékes a kilencedik konverziós részlet, amelynek összege, a konverziós törvény végrehajtási utasításhoz mellékelt törlesztési terv szerint a következő:

Lecsökkentett tőketartozás	Fizetendő összeg mezőgazdasági városi adósok által	
1.000	39.52	67.22
1.500	59.77	100.82
2.000	79.03	134.43
2.500	98.79	168.04
3.000	118.55	201.65
4.000	158.07	268.86
5.000	197.58	336.08
6.000	237.10	403.29
7.000	276.62	470.51
7.500	296.37	504.12
8.000	316.13	537.73
9.000	355.65	604.94
10.000	395.17	672.16
50.000	1.975.82	3.360.79
100.000	3.951.64	6.721.57
500.000	19.758.20	33.607.85
1.000.000	39.516.38	67.215.47

Egy millió leien felül a tőkeösszeg arányában emelkedik a törlesztési részlet.

A budapesti nemzetközi vasúti értekezlet nagypontosságú határozatai

Budapestről jelentik: Az európai vasutak nagyjelentőségű nemzetközi vasúti személymenetrendi és kocsikiállítási értekezletét — mint ismeretes — az idén a napokban Budapesten tartották meg. Az értekezlet európai jelentőségére és fontosságára jellemző, hogy 26 európai vasut, a Waggon-Lits, a Mitropa (háló- és étkezőkocsi társaságok) képviselőin kívül, a 26 ország idegenforgalmi szervezetei is képviselve voltak, úgy hogy közel 350 volt a résztvevők száma.

A nemzetközi értekezlet 5 napon keresztül foglalkozott, a jövő évi május hó 15-én egész Európában életbelépő új nemzetközi személyforgalmi menetrend ügyével.

Különös figyelmet keltett, hogy az értekezleten a csehszlovákiai államvasutak képviselőjében Brozik forgalmi igazgató is megjelent, aki bejelentette, hogy miután Csehszlovákia egész vasút hálózata és tranzító vasúti forgalma, birtokállománya változás előtt áll, semmiféle konkrét javaslatot nem tehet.

A mostani helyzet figyelembevételével az értekezlet aképpen határozott, hogy a magyar-csehszlovákiai és lengyel határkérdések rövidesen várható végleges elrendezése után, az európai vasutak lehetőleg még a folyó 1938. évben, újabb nemzetközi pótertekezletet hívnak egybe s már a véglegesen kialakult európai vasúti helyzetet figyelembevéve, fogják az 1939. évi május havi menetrendet megállapítani.

Zürichi zárlat. Párizs 11.73 fél, London 20.38 fél, Newyork 440.37 Brüsszel 74.55, Milánó 23.15, Amszterdam 239.70, Berlin 176.35, Prága 15.15, Varsó 82.87, Belgrád 10, Bucuresti 325.

November 1-én kezdődik a járművek és igavonó állatok összeírása. A nagyváradi csendőrszárnyparancsnokság, illetve a rendőrkezesztura vezetője Petruc Teodor ezredes a következő hirdetményt adta ki: A törvény értelmében november 1. és 20-ika között tartják meg az idén a Lovásártéren a járművek és állatok ellenőrzését a rekvirálási törvény intézkedései alapján. — Eppen ezért az összes ló, kocs, ezekértulajdonosokat felhívják, hogy a következő sorrendben jelenjenek meg az állatvásártéren működő bizottság előtt: November 1., 2., 3. és 4-ik napjain az I. kerületben lakók. November 5., 7., 8. napjain a II. kerületben lakók. November 10., 11., 12. napjain a III. kerületben lakók. November 14., 15., 16. napjain a IV. kerületben lakók. November 17., 18., 19. napjain a V. kerületben lakók. Ökröket és bivalyokat s az ökrösszekereket nem kell vizsgálatra vinni. Azokat a tulajdonosokat, akik ennek a felhívásnak nem tesznek eleget, a törvények értelmében 400—2000 lei pénzbírsággal sújtják.

RÁDIÓ

Vasárnap, október 30.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, 9.55 Istentisztelet közvetítése. 13.15 Híreknek adása. 13.25 A Sibiceanu-zenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 14.10 Hírek adása. 15.10 Vidám műsor. 19. Időszaki anyagok. 19.17 Katonazenekar hangversenyének közvetítése. 19.50 Sporthíreknek adása. Utána: Felolvasás. 20.15 Tánccselezés. 21. A hétről. 21.15 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. Stroescu tenor és Metzner hegedűművész közreműködésével. A hangverseny szünetében körülbelül 22. Hírek. 22.40 Gramofonlemez adása. 23. Sporthírek közvetítése. 23.15 Gramofonlemez. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Református istentisztelet. Prédikál Muraközy Gyula. 12—13.15 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból. A szentbeszédet P. Bangha Béla S. J. mondja. 13.20 Pontos időjelzés. 13.30 Operaházi Zenekar. 14. Hírek. 15. Ersekujvár. Előadás. 15.15 Hanglemezek. 16. Gazdáknak. 16.45 A rádió szalonzeneke. 17.30 Tökeképződés és nemzeti jólet. Előadás. 18. Felvidéki népdalok. 18.40 A Baranyay huszárezred a XVIII század háborúiban. Előadás. 19.10 Cigányzene. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.20 Énekszámok. 21. Sporteredmények. 21.10 Bajor Gizi előadójáté. 22. Hírek. 22.20 Budapesti Hangverseny Zenekar. 22.50 Időjelzés. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Hanglemezek. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.15 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Hétfő, október 31.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelzés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19. Időszaki anyagok. 19.17 Volanescu Florica bőcsődalokat énekel. 19.40 A Rádiózenekar hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 20.10 Felolvasás. 21.05 Felolvasás. 21.20 Debussy: g-moll vonósnygyes. 22. Hírek. 22.20 Baumann-Radulescu énekesnő: Brahms: Két szerb dal; Nyolc cigánydal. 22.45 Vendéglői zene. Majd Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 8 Hírek, étrend, közlemények. 9.40 Hírek. 10—10.55 Református istentisztelet. Prédikál: Ravasz László. 11—11.55 Evangélikus istentisztelet. Prédikál: Kapi Béla. 12—12.55 Unitárius istentisztelet. Prédikál: Dárkó Béla. 13. Déli harangszó. Utána: Hanglemezek. 13.30 Hírek. 13.20 Pontos időjelzés. 14.30 Az I. honvédegyezred zenekara. 15.35 Hírek. 15.50 Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Tisza István. Előadás. 18.15 Operaházi zenekar. 19.05 Hárfakettős. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Magyar nóták. 21.30 Alfred de Vigny. 22.20 Hírek. 22.50 Zongorahármas. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 23.40 Petőfi és Ady versek francia fordításban. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

Kedd, november 1.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelzés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 17. Műszaki üzenetek. 17.17 Gramofonlemez. 20. Felolvasás. 20.15 Stadelman orgonaművész hangverseny az evangélikus templomból. 20.50 Felolvasás. 21.05 D'Indy: Szimfónia egy hegyvidéki dalra. (Zongorázik: Filionescu.) Mendelssohn: Hegedűverseny (hegedül: Dinicu). A hangverseny szünetében körülbelül 22. Hírek. Utána: Ibert: Divertimento. 22.45 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául. Utána közlemények.

Budapest I. 10.30 Hírek. 11—11.55 Egyházi ének és szentbeszéd a Terézvárosi plébániatemplomból. A szentbeszédet Polba János mondja. 12. Szalontötös. 13. Déli harangszó. Utána: Pontos időjelzés. 13.10 Operaházi zenekar. 13.45 Hírek. 14.40 A magyar hősi halottak. Előadás. 15. Hanglemezek. 16. Mesék. 16.30 Homérosz-énekek. 17.15 Dalmát tornyok alatt. Előadás. 17.45 Hírek. 18. A rádió szalonzeneke. 19. Magyar írók utolsó órái. Felolvasás. 19.30 Énekszámok. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Hanglemezek. 20.50 A nagy megemlékezések estéjén. Tóth Tihomér püspök előadása. 21.30 Budapesti Hangverseny zenekar. 22.40 Hírek. 23.30 Hírek angol és francia nyelven. 24. Hírek német és olasz nyelven. Halottak napjának előestéjére való tekintettel a rádió további műsort nem ad. 1.05 Hírek.

Szerda, november 2.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok.

13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelzés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19. Időszaki anyagok. 19.17 Szórákzóttató zene. 20. Felolvasás. 20.15 A Strauss-család lemezei. 21.30 Cocorascu zongoraművész hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 22. Hírek. 22.20 Tarka lemezek. 22.55 Vendéglői zene. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 8 Hírek, étrend, közlemények. 10.40 Hírek. 11. Egyházi ének és szentbeszéd a Szt István bazilikából. A szentbeszédet dr. Tarnóczy János mondja. 13. Déli harangszó. Utána: Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. 13.30 Hírek. 14.15 Pontos időjelzés. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Gyermekköltő Magyarországon. Előadás. 18.30 Orgonahangverseny. 19. A magyar halhatatlanok kertje. Előadás. 19.30 A rádió szalonzeneke. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Az év halottai. Felolvasás. 20.45 A Budapesti Ének- és Zenekar Egyesület gyászünnepe. 21.50 Hírek. 22.45 Időjárásjelentés. 22.50 Hanglemezek. 23.30 Hírek német és olasz nyelven. 24. Hírek angol és francia nyelven. Halottak napjára való tekintettel a rádió további műsort nem ad. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Csütörtök, november 3.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelzés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19. Időszaki anyagok. 19.17 Tánccselezés. 19.55 Felolvasás. 20.10 Weber: Trió. 20.40 Vasíttu Maxim román dalokat énekel. 21. A Filharmonikus hangversenyének ismertetése. 21.15 A Filharmonikus hangversenyének közvetítése. A hangverseny szünetében hírek. 23. Hanglemezek. Majd: Hírek közvetítése külföldre németül és franciául.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.05 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Cigányzene. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Háztartási előadás. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Gazdáknak. 18.30 Hegedűverseny. 19. Két világháborús elbeszélés. 19.30 I. sz. reggélősport. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 A rádió szalonzeneke. 21.30 Kozma Andor emlékezete. 22.05 Cigányzene. 22.30 Hírek. 22.50 Az Operaházi zenekar. 23.30 Hírek angol és francia nyelven. 24. Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Hanglemezek. 1.05 Hírek külföldi magyaroknak.

Péntek, november 4.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelzés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése.

Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 19. Időszaki anyagok. 19.17 Berliozról előadás gramofonlemezekkel. 20.20 Felolvasás. 20.35 Opera-előadás közvetítése az Operaházból. A felvonások között: Hírek és felolvasás. Majd az előadás után: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.05 Balalajka. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 A rádió szalonzeneke. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Diákfélóra. 17.45 Pontos időjelzés. 18. A szlovák atyafiak. Előadás. 18.25 Zongoraszámok. 18.55 Sporthírek. 19.05 Cigányzene. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Külföldi negyedóra. 20.50 Az Operaház előadásának közvetítése: Walkür. 22.10 Hírek. 23.45 Hírek német és olasz nyelven. 24. Hírek angol és francia nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldi magyarok számára.

Szombat, november 5.

București. 7.30 Ritmikus torna, rádióhíradó, reggeli hangverseny, háztartási, orvosi tanácsok. 13. Időjelzés, időjárás, kulturális hírek, sport, vizuálisjelzés. 13.10 Déli hangverseny közvetítése. Közben: Sporthíreknek adása. 13.40 Gramofonlemez. 14.15 Hírek, időjárásjelentés, rádióhíradó. 14.30 Gramofonlemez. 15. Hírek. 16.45 Előadás. 18.15 A munka és öröm szervező órája. 19.15 Katonazene közvetítése. 20. Felolvasás. 20.15 A Sibiceanu zenekar hangversenyének közvetítése. 20.40 Badescu énekesnő hangversenye. 21. Üzenetek. 21.15 A Ghinda-tánczenekar zenéjének közvetítése. A hangverseny szünetében körülbelül 22. Hírek. Majd 22.20 A Ghinda-tánczenekar zenéjének folytatása. 22.45 Vendéglői zene. 23.45 Hírek. 24. Gramofonlemez adása. Majd utána: Hírek közvetítése külföldre német és francia nyelveken. Utána: Közlemények.

Budapest I. 7.45 Torna. Utána: Gramofon. 8.20 Étrend. 11. Hírek. 11.20 és 11.45 Felolvasás. 12.10 Vízjelzőszolgálat. 13. Déli harangszó. 13.05 Zongora és énekszámok. 13.30 Hírek. 14.20 Pontos időjelzés. 14.30 Hanglemezek. 15.35 Hírek. 16. Árfolyamhírek. 17.15 Harsányi Gizi meséi. 17.45 Pontos időjelzés. 18. Cigányzene. 19. Időszaki felolvasás. 19.30 Magyar indulók. 20. Hírek. 20.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 20.25 Budai Dalárda. 21. Egressy Béni. Hangjáték. 22.40 Hírek. 23.05 Budapesti Hangverseny Zenekar. 23.30 Hírek angol és francia nyelven. 24. Hírek német és olasz nyelven. 24.10 Cigányzene. 1.05 Hírek külföldre.

MEGDRÁGUL A RÁDIÓ. Bucarestből jelentik: A belügyminisztérium intézkedése folytán 1939 január elsejével a rádió előfizetési árai megváltoznak, illetőleg megdrágulnak. Az új tarifa értelmében defektoros készülékek után évi 360 leiből illeték lesz fizetendő, míg lámpás vevőkészülékek előfizetési díja évi 780 lei lesz, vagyis havonként 65 lei az eddigi 50 leiel szemben. Ez az illeték egyaránt érvényes a lakásokban, iskolákban, kultúrkörökben, kaszárnyákban, börtönökben, vagy járművekben felszerelt vevőkészülékekre.

Apróhirdetések

<p>Lakás szavanként 3 lei</p> <p>Kiadó 2 szobás, konyhas száraz lakás, villanyvilágítással november 1-re. Nagyvárad, Str. Axente Sever 13. szám.</p> <p>Kiadó udvari lakás: 2 szoba, előszoba, konyha, kamara, november 1-től Nagyvárad, Str. Brătianu 61. szám.</p> <p>Kiadó azonnal egy különbejárt udvari butorozott szoba, fürdőszobával. Nagyvárad, Str. Avulescu 37. szám.</p> <p>Erkélyes butorozott szoba kiadó Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand 69. I. 5.</p>	<p>Kiadó egy utcai szoba azonnal. Cím: Nagyvárad, Str. Andrei Muresan 3.</p> <p>2 szobás komfortos lakás november 1-re kiadó. — Nagyvárad, Str. Ingusta No. 26.</p> <p>Allást nyec szavanként 2 lei</p> <p>Bejáróné délutánra felvételik. — Nagyvárad, Str. Pasteur 13. szám.</p> <p>Német házikisasszonyt keresek délutánra. Nagyvárad, Str. Ciorgariu 23. sz. Kasza.</p> <p>Keresek tanítónőt vidéki családnak. Nagyvárad, Str. Ciorgariu 23. sz. Kasza.</p>
---	--

<p>Egy szorgalmas bejáróné felvételik. Nagyvárad, Take Jonescu-u. 24.</p> <p>Allást kezes szavanként 1 lei</p> <p>Német kisasszony gyermeknek mellé ajánlkozik. Nagyvárad, Str. Moldova 38. szám.</p> <p>Adás-vétel szavanként 3 lei</p> <p>Használt jó karban lévő írógépet megvételre keresek. — Cím a kiadóba.</p> <p>Kisebb Zefir kályhát megvételre keresek. Nagyvárad, Str. A. Treb. Laurian 18. szám.</p> <p>PUHA MOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea.</p>	<p>Téllikabát nagyobb fiu részére eladó. Nagyvárad, Pasteur-utca 73. szám.</p> <p>Téllikabát jó állapotban 13—16 éves fiúnak eladó. — Nagyvárad, Str. Ciordasiu No. 8. II. kapu.</p> <p>Veszek mindenféle papírt és könyveket, ruhaneműt és ócskaolmit. Hívásra házhoz megyek. — Klein Dezső, Nagyvárad, Str. Budai Deleanu 2. szám.</p> <p>Különpéle szavanként 3 lei</p> <p>Jól bevezetett iparüzem 500 ezer lei tőkehozzájárlással terjeszkedésre látsát keres. Érklődők levélbéli ajánlatát „Jó vállalat” jelgén a kiadóhivatal továbbítja.</p>
--	--

Allamellenes, izgatási és nemzetgyalázási perek sorozata a kolozsvári katonai törvényszék előtt

Kolozsvárról jelentik: Az államellenes, izgatási és nemzetgyalázási perek egész sorozatát tárgyalta csütörtöki tárgyalásán a kolozsvári katonai törvényszék. Edelhauser Antal rónaszéki lakos, aki egy időben tizenhat évig volt a község bírja, azért került a katonai törvényszék elé, mert a vád szerint súlyosan sértő kijelentéseket tett mind a nemzetről, mind az államvalásról.

A vádlott a kihallgatás során tagadta a terhére rótt vádak, két tanú azonban súlyosan terhelő vallomást tett ellene. A tanúkihallgatások után Maier Titus dr., a vádlott védője, azaz a kérelem fordult a törvényszékhez, hogy utólagosan hallgassák ki a község jelenlegi bíróját is, aki nyugalmazott kapitány. A törvényszék helyet adott a kérelemnek. A tanú azzal kezdte vallomását, hogy párhuzamot vont a vádlott és a feljelentők között. Kiderült, hogy Edelhauser tizenhat évig a románság legnagyobb megelőgedésére vezette a község ügyeit, ezzel szemben a feljelentők közül az egyik ellen eljárást indítottak, mert állítólag négyszáz katonai könyvecskét osztott ki illetéktelenül a falusiak között. Ugyancsak vizsgálat indult ellene egy nagyobb arányú lopás miatt is. A másik feljelentő viszont régebben egy emberölési botrányba keveredett. A katonai törvényszék a perbeszéd elhangzása után a vádlottat ártatlannak találta és felmentette a vád és annak következményei alól. — Ugyancsak felmentő határozatot hozott a katonai törvényszék Scherer József batosi evangélikus lelkész ügyében is. A lelkész ellen az volt a vád, hogy a június 8-iki nemzeti ünnepen Bátos község templomtornyára a román nemzeti színek mellé a szász lobogót is kitette. A vádlott kijelentette, hogy csak a felsőbb egyházi hatóságainak parancsára tette ki a szász zászlót.

Püspöktüdőbe egy drb tükörfüdő-jegy 15 lei.

amit máskülönbén Segesváron is kitztek. A katonai törvényszék a lelkészt ugyancsak felmentette. — Demján János hatvankétéves nagyváradi kőművesmester, a következő vádlott, a múlt évben május tizedikén nem tűzte ki a román nemzeti lobogót s amikor egyik szomszédasszonya erre figyelmeztette, kijelentette, hogy „sem mi köze hozzá”. A tárgyaláson Demján a tolmácsoló kapitány, segítségével előadta, hogy a vád alaptalan s a feljelentést csak bosszúból tették ellene, mert az asszony régi haragosa. Kijelentette, hogy mindig a legcsintébb érzelmekkel viseltetett a többség iránt. Stefanescu ezredes-elnök erre közbeszólt s kijelentette, hogy ennek ellentmond az a körülmény, a vádlott a mai napig sem tanult meg románul. Ezután vád- és védőbeszéd következett, majd a katonai törvényszék félévi elzárásra és ötszáz lej pénzbírságra ítélte a vádlottat. — Nagy Dezső dr. egeresi gyógyszerész ellen — a vád szerint — azért indították eljárást, mert ez év március 20-án délután felerősítette rádióját, kinyitotta az ablakot és több falusi társaságában a magyar rádió híreit hallgatta. A rádió hangjaira több falusi gyűlt össze az ablak alatt, ami feltűnt a hatóságoknak és tiltott politikai propaganda címén eljárást indítottak a gyógyszerész ellen. A tárgyalás során a tanúk között kihallgatták a fajú állami iskolájának tanítóját és az ortodox lelkészt, akik elmondták, hogy a gyógyszerész társaságában ők is hallgatták a rádiót, de nem politikai híreket, hanem a nürnbergi magyar-német labdarugómérkőzés közvetítését. A katonai törvényszék a vádlottat Giurgiu János dr. védőbeszéde után felmentette. — Ugyancsak felmentették Markovits Dezső és Weisz Jakab zsidói kereskedőket is. Markovits ellen azért indították eljárást, mert üzletében olyan palavesszőket találtak, amelyeknek borítópapírján a magyar nemzeti színeket is fel lehetett fedezni. Weisznek viszont az volt a bűne, hogy üzletében a szidolos üvegek megszokott címkéjén vélték felfedezni az említett színeket. A katonai törvényszék a vádat mindkettőjük esetében alaptalannak találta és a kereskedőket felmentette.

311 a Szent László-nyomda Rt. környegéjén
Aradea, Str. Regala Carol II. No. 5.

LEGUJABB

A japán kormány november harmadikán kiáltványt ad ki az új Kína érdekében

Tokióból jelentik: A japán kormány november 3-ikán kiáltványt tesz közzé. Japánnak Kínával szemben követett politikája tárgyában. Hírszerint a kiáltvány leszögezi, hogy Csang-Kai-Sek már nem egyéb egyszerű zendülő vezérnél és Tokió eltökélte szándéka, hogy semmiféle diplomáciai kapcsolatot nem tart fenn többé vele. Uj kínai központi kormány megalakulását kívánja. Ezt a kormány támogatni fogja abban, hogy az új Kína hástyaí képződ-

jék ki a bolsevizmussal szemben.

Londonból jelentik: A Reuter értesülése szerint Tokióban Németország és Olaszország közölte a japán kormánnyal, hogy mihelyt Japán új kínai központi kormányt ismer el, a két európai nagyhatalom követi Japán példáját. A japán kormány most azt tervezi, hogy bizonyos politikai ellenértéket nyújtson nagyrabecsülése jeléül Németország és Olaszország jóindulatáért.

Uj angol választások karácsony előtt? A kormány választási győzelme Oxfordban

Londonból jelentik: A Daily Mail szerint bizonyos politikai körökben arról beszélnek, hogy még karácsony előtt általános választások lesznek. Chamberlain tudvalevően kijelentette, hogy csak akkor fog választani, ha majd úgy érzi, kezdi elveszíteni hívei támogatását. Tekintettel a müncheni egyezmény ellen elhangzott éles bírálatokra és a külpolitikai kérdésekkel kapcsolatos vitákra, a konzervatív párt vezetési hajlanak már a felfogás felé, hogy a kormány megbízatást kapjon a nemzetközi a közeli jövőben követendő politikájára. Állítólag nagyobb arányú kormányátalakításra sincs kizárva. Lord Hailsham, a tífkostanács elnöke, rövidesen lemond és Runciman lesz az utóda.

Londonból jelentik: Oxfordban csütörtökön egy időközi választáson Quintin Hogg, nemzeti konzervatív jelöltet választották meg 3434 szó-

többséggel. A kormánynak ez a győzelme azért fontos, mert a müncheni egyezmény óta ez volt az első időközi választás és a választási küzdelem főtárgya a kormány külpolitikája volt.

NOVEMBER 15-ÉN ÉLETBE LÉPTETIK AZ ANGOL-OLASZ EGYEZMÉNYT

Londonból jelentik: Lord Perth római angol nagykövet csütörtök este közölte Ciano olasz külügyminiszterrel az angol kormánynak azt az elhatározását, hogy rövidesen életbelépteti az angol-olasz barátsági egyezményt. A hatálybalépés valószínűleg november 15-én történik meg. Lord Perth az év végén nyugalomba vonul és utóda alighanem Sir Percy Lorrian, jelenlegi ankarai angol nagykövet lesz. Ő lesz Anglia első diplomáciai képviselője, akinek megbízó levele az olasz királyhoz és abesszin császárhoz fog szólni.

Németországban jó reménységgel fogadják Daladier beszédét

Franciaországban megpecsételve látják a Népfront végleges bukását. — A francia-szovjet egyezmény felbontása

Berlinből jelentik: A Berliner Börsenzeitung Daladier beszédével kapcsolatban kiemeli, hogy a francia miniszterelnök világosan beszélt a német-francia viszonyról. Kijelentései lényeges javulást jelentenek a jövő tekintetében és ha ez a javulás egy napon beteljesedik, olyan mértékben biztosítja az európai békét, mint amelyet Franciaország és Németország biztonságá megkíván.

A Berliner Tageblatt szerint ma már biztos, hogy Daladier az ő sajátos tisztánlátásával és kitartásával fog tovább dolgozni annak az új korszaknak a kiépítésén, amelynek küszöbére állította Franciaországot. A Németországgal és Olaszországgal való együttműködés lehetőségének és készségének meleg elismerését mindkét oldalról a legnagyobb jóakarattal fogadják.

Párizsból jelentik: A mérsékelt sajtó megállapítja, hogy Daladier marseillei beszéde lerombolta a hidakat a radikálisok és a kommunista párt között. A beszéd megpecsételte a népfrent végleges bukását. A Jour megállapítja, hogy radikális miniszterelnök még soha sem mondott ilyen heves, támadóhangú beszédet a kommunizmus és általában a marxizmus ellen.

A kormány néhány tagja nem helyesli Daladier beszédét. Ezek között van Herriot is. A radikális miniszterek egyrésze azt hiszi, hogy Daladier beszéde egyértelmű a francia-szovjet egyezmény felbontásával. A Petit Parisien szerint Franciaország a jövőben mindenütt jelen

lesz és régi baráti kapcsolatainak fenntartása mellett igyekszik új baráti kapcsolatokat is teremteni. A sajtó egyrésze rámutat arra, hogy a külföldön, nevezetesen Londonban és Berlinben, igen jó hatást keltett a miniszterelnök beszéde. Az Oeuvre szerint Chamberlain a legnagyobb dícséret hangján emlékezett meg Daladier beszédéről.

Németország a Memel-vidék önkormányzati szabadságára figyelmeztette a litván kormányt

Berlinből jelentik: A német sajtó egyre többet foglalkozik a memel-vidéki németek helyzetével. Hosszú, sorozatos cikkek jelennek meg a litván terrortól, mely el akarja nyomni az önkormányzatra irányuló német szervezkedést. Hivatalos német körök cáfolják az ultimátumról szóló hírt, mely szerint Németország jegyzékben fordult a litván kormányhoz a memel-vidéki németek önkormányzata érdekében. Annnyit azonban elismernek beavatott helyen is, hogy Németország a litván kormánynak bizalmasan értésére adta, hogy ragaszkodik a memel-vidéki németek önkormányzati jogának szabad érvényesítéséhez. A német sajtó figyelmezteti a litván kormányt, hogy ne kövesse Benes módszereit, mert az ugyanolyan következményekre vezetett Litvánia számára, mint amilyenre vezetett Csehszlovákiában.